

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 25 IR 41
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS
ĮSTATYMO NR. I-1240 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP 16-665(3),TAIS 15-7873(5))**

2016-06-23 Nr. NV-2049

Vilnius

- 1. Projekto rengėjas:** Aplinkos ministerija.
- 2. Projekto tikslas, esmė.** Siekiant sureguliuoti visuomeninius santykius architektūros srityje, aplinkos ministro įsakymu sudaryta darbo grupė parengė Architektūros įstatymo projektą, kuriame siūloma įtvirtinti esmines architektūros kokybę reglamentuojančias nuostatas ir jos kriterijus. Architektūros įstatymo projekte siūloma:
  - nustatyti architektų veiklos pagrindinius principus ir veiklos sritis, teises, pareigas ir atsakomybę, architektų rengimo ir kvalifikacijos pripažinimo reikalavimus;
  - nustatyti valstybės, savivaldybių ir kitų institucijų kompetenciją architektūros srityje;
  - nustatyti architektūrinių konkursų geriausios architektūrinės idėjos ar projektinių pasiūlymų atrankai reglamentavimą;
  - apibrėžti savivaldybės vyriausiojo architekto statusą, kvalifikacinius reikalavimus ir kompetenciją;
  - steigti architektūros tarybas, kurios nagrinėtų klausimus, susijusius su architektūros, teritorijų planavimo, nekilnojamojo kultūros paveldo sritimis, teiktų pasiūlymus ir rekomendacijas valstybės ir savivaldybių institucijoms, formuojančioms valstybės politiką architektūros srityje.Kartu su Architektūros įstatymu teikiami Statybos įstatymo 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (tikslinamos sąvokos ir esminiai statinio architektūros reikalavimai) ir Teritorijų planavimo įstatymo 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (tikslinamos savivaldybių vyriausiųjų architektų funkcijos teritorijų planavimo procese, kvalifikaciniai reikalavimai su nuoroda į Architektūros įstatymą). Architektūros įstatymo projektą parengė aplinkos ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. D1-104 sudaryta darbo grupė.
- 3. Derinimas.** Įstatymų projektai derinti su Teisingumo, Vidaus reikalų, Ūkio, Kultūros, Švietimo ir mokslo ministerijomis, Europos teisės departamentu, Konkurencijos taryba, Viešųjų pirkimų tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Vyriausybės kanceliarija. Įstatymų projektai patikslinti po Ministerijų atstovų 2016 m. birželio 7 d. pasitarimo, įvertinus Ūkio ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos teisės departamento pateiktas pastabas.
- 4. Dalykinio vertinimo išvada.** Teikiamas nutarimo projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus. Teisingumo ministerija pateikė antrinę išvadą, į redakcines pastabas bus atsižvelgta.

Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus patarėjas

Valdas Voveris

2016-06-15
data

G-7287
Nr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-06-15

Nr. (14-2)-D8-4742

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO PROJEKTO IR ĮSTATYMO PROJEKTO LYDIMŲJŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija teikia patikslintus Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai), atsižvelgiant į Ministerijos atstovų (viceministrų, ministerijos kanclerių) pasitarimo 2016 m. birželio 7 d. protokolo Nr. 23 išrašą.

Įstatymų projektai patikslinti, įvertinus Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas.

Informacija apie Įstatymų projektų rengimo tikslus ir įgyvendinimo priemones pateikiama aiškinamajame rašte, kuriame taip pat pateikiami papildomi argumentai į Lietuvos Respublikos ūkio ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijų pastabas. Teisės aktai, kuriuos reikės pakeisti priėmus įstatymų projektus, nurodyti aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis neprieštarauja.

Įstatymų projektai Europos Sąjungos teisės aktų neperkelia.

Įstatymų projektai nenotifikuotini pagal Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Su visuomene konsultuotasi įstatymų projektus skelbiant Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektuose sąvokos tikslinamos vertinant institucijų pateiktas pastabas, sąvokos (terminai) siūlomos įtraukti į Terminų banką, teikiant kartu su Įstatymų projektais Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projekte nustatoma, kad architektų profesinę savivaldą įgyvendina ir jų interesams atstovauja viešasis juridinis asmuo – Lietuvos Respublikos architektų rūmai, veikiantys pagal Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymą, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą ir kitus teisės aktus. Lietuvos Respublikos Seime užregistruotas Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 1, 2, 3, 4 ir 11 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, kuriame tikslinamos architektų profesinę savivaldą reglamentuojančios nuostatos. Atsižvelgus į tai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija mano, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei pritarus Įstatymų projektams ir pateikus juos Lietuvos Respublikos Seimui, būtų tikslinga svarstyti šiuos projektus kartu.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. D1-104 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. kovo 8 d. įsakymo Nr.

D1-147 „Dėl darbo grupių sudarymo“ pakeitimo“ sudaryta darbo grupė Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektui parengti. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovai šioje darbo grupėje: vadovė – aplinkos viceministrė Daiva Matonienė (tel. 8 706 63486, el. p. daiva.matoniene@am.lt), pavaduotojas – Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento direktorius Marius Narmontas (tel. 8 706 63608, el. p. marius.narmontas@am.lt), nariai: aplinkos ministro patarėjas Algirdas Žebrauskas (tel. 8706 61856, el. p. algirdas.zebrauskas@am.lt), Teisės ir personalo departamento Teisėkūros skyriaus vedėja Irena Sabaliūtė (tel. 8 706 63603, el. p. irena.sabaliute@am.lt), Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento Teritorijų planavimo skyriaus vedėjas Rimantas Bėčius (tel. 8 706 63616, el. p. rimantas.becius@am.lt) ir Urbanistikos ir architektūros skyriaus vedėja Algimantė Treinienė (tel. 8 706 63623, el. p. algimante.treiniene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektas, 10 lapų.
3. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
7. Aiškinamasis raštas, 11 lapų.
8. Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

G. Dubickaitė, 8 706 63583, el. p. gintare.dubickaite@am.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 25 IR 41
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

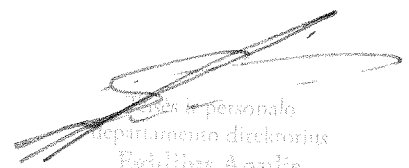
1. Pritarti Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti aplinkos ministrą Kęstutį Trečioką, o jam negalint dalyvauti – aplinkos viceministrę Daivą Matonienę, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytuosius įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas
2016-06-15

Gyvenimo ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anulis
2016.06.14

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 25 IR 41
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2 IR 5 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

1. Projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Architektūros, kaip vienos iš svarbiausių ir ilgiausiai išliekančių žmogaus kultūrinės veiklos rezultatų, svarbą įtvirtino ir nuoseklesnio, racialesnio bei darnesnio valdymo, planavimo ir įgyvendinimo teisinio reguliavimo sąlygas nustatė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 554 patvirtintas Lietuvos Respublikos architektūros politikos kryptių aprašas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 643 patvirtino Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo koncepciją, kurioje nustatyti pagrindiniai Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projekto tikslai.

Architektūra atspindi estetinę, meninę, kultūrinę, socialinę, ekonominę, mokslinę techninę ir politinę ideologinę žmonių bendruomenių raidą. Architektūra yra valstybės identiteto išraiška, atspindinti kultūrinį, socialinį, mokslinį, techninį, ekonominį, politinį valstybės išsivystymą. Architektūros kokybė yra viešojo intereso dalykas.

Europos Sąjungos institucijų dokumentuose (2001 m. vasario 12 d. Tarybos rezoliucija 2001/C73/04 dėl architektūros kokybės miesto ir kaimo aplinkoje, 2008 m. gruodžio 13 d. Tarybos išvados 2008/C319/05 dėl architektūros: kultūros įnašas į tvarų vystymąsi) skiriamas dėmesys architektūros kokybės klausimams, nustatytos esminės gairės, kuriomis turi vadovautis valstybės narės įgyvendindamos architektūros politiką.

Atsižvelgus į Europos Sąjungos politikos prioritetus ir tikslus bei rekomendacijas valstybėms narėms skatinti Europos mastu deklaruotų architektūros srities principų ir uždavinių efektyvesnį įgyvendinimą, siekiant architektūros kokybės, nenukrypstant nuo esminių koncepcijoje įtvirtintų įstatymo paskirties ir tikslų parengtas Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) ir šie susijusių įstatymų projektai: Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2).

Įstatymo projekte nustatomi:

- architekto veiklos principai ir apibrėžiamas viešasis interesas šioje veikloje;
- architektų rengimo, architektų veiklos vykdymo kvalifikaciniai reikalavimai, architekto teisės ir pareigos;
- architektų veiklai ir rezultatams taikomi kokybės reikalavimai (architektūros kokybės kriterijai, architektūros ir urbanistinės idėjos, architektūriniai konkursai; valstybės, savivaldybių ir kitų institucijų ar įstaigų kompetencijos architektūros srityje; savivaldybės vyriausiojo architekto statusas; architektūros plėtros kryptys, rekomendacijos projektavimo ir planavimo kainų skaičiavimui).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. D1-104 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-147 „Dėl darbo grupių sudarymo“ pakeitimo“ sudaryta darbo grupė Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektui parengti.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojamo įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Architektūros sritį ir architekto veiklą šiuo metu iš dalies reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas, Statybos įstatymas, Architektų rūmų įstatymas, Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, Viešųjų pirkimų įstatymas, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas ir jų įgyvendinamieji teisės aktai.

Visi nurodyti teisės aktai reglamentuoja tik tam tikrą architekto veiklos dalį pagal konkretaus teisės akto reguliavimo dalyką, tačiau toks reguliavimas nepajėgia užtikrinti aukštos architektūros kokybės, nes neįtvirtina konkrečių architektų veiklai ir rezultatams taikomų reikalavimų.

Statybos įstatymo 5 straipsnyje įtvirtinti penki esminiai statinio architektūros reikalavimai, o 21 str. 4 dalyje nurodyta, kad šiais reikalavimais privalo vadovautis statinio architektas, rengdamas statinio projekto architektūrinę dalį. Kitus statinio architektūros reikalavimus nustato įgyvendinamieji teisės aktai, viešojo administravimo subjektai, statytojas. Tokio statinio architektūros reikalavimų reguliavimo nepakanka, kad būtų tinkamai nustatyti ir įvertinti statinio projekto architektūriniai sprendiniai. Reikalingas detalesnis viename teisės akte, t. y. Įstatymo projekte įtvirtintas architektūros kokybės kriterijų (reikalavimų), kuriais vadovautųsi ir specialiuosius reikalavimus nustatantys, ir projektą rengiantys, ir jį vertinantys subjektai, sąrašas ir kurių atžvilgiu būtų argumentuotai vertinami architektūriniai sprendiniai.

Dabar galiojantis teisinis reguliavimas skirtingai aiškina ir reglamentuoja architektūros srities sąvokas ir jų vartojimą. Sąvokų sampratos apibrėžimai reikalingi, kad būtų išaiškinta ši architektūrą reguliuojanti sritis.

Teisės aktuose nenustatyti reikalavimai vertinti statinio architektūrinius sprendinius, todėl nėra galimybės tinkamai įvertinti architektūros kokybės. Galiojančiuose teisės aktuose nenustatyti atvejai, kai turi būti atliekamas kompleksinis statinio architektūrinių sprendinių profesionalus ekspertinis vertinimas (architektūros tarybos, architektūrinių konkursų rengimas, statinio architektūros ir urbanistinės idėjų atranka ar pan.), kuris reikalingas statinių projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo atvejais. Dėl šios priežasties didelę galią nustatant teisės aktų nereglamentuojamus architektūrinių sprendinių reikalavimus įgyja statytojas (užsakovas), teikiantis projektavimo užduotį ir reikalavimus. Toks reguliavimas neatitinka konstitucinio proporcingo ūkinės veiklos ir nuosavybės teisės ribojimo visuomenės interesų tikslais principo.

Statinių statybos ir rekonstravimo, kaip ūkinės veiklos, poveikio aplinkai vertinimą reglamentuoja Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas. Šio įstatymo nuostatos neapima statinio poveikio aplinkai, ypač antropogeninei aplinkai, vertinimo. Statinių derėjimas su urbanistine aplinka, atitiktis kitiems statinio reikalavimams vertinama tik pagal Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas, kurios dėl jų vertinamojo pobūdžio nėra ir negali būti konkrečiai apibrėžtos, todėl kyla daug nesutarimų ir interpretacijų.

Lietuvoje neįsteigta institucija, galinti kompetentingai įvertinti statinio architektūrinių sprendinių atitiktį esminiams ir kitiems statinio architektūros reikalavimams. Visuomenės interesus turėti kokybišką, jos fizinius, dvasinius bei socialinius poreikius atitinkančią aplinką laikytinas reikšmingu interesu architektūros vertės atžvilgiu ir poreikiu turėti architektūros kriterijų sąrašą. Nustačius visuomenės interesus išreiškiančius architektūros kriterijus, būtų aišku, ką argumentuotai vertintų architektūros ekspertai. Esant architektūros reikalavimams, nustatytiems teisės aktuose, būtų sudarytos prielaidos teisinėmis priemonėmis ginti viešąjį interesą architektūros srityje.

Lietuvoje statinių projektavimo kainos nustatymas – užsakovo ir projektuotojo sutarties dalykas. Nors projektavimo darbų kaina tiesiogiai neįtakoja projekto (vėliau realizuoto objekto) kokybės, tačiau optimaliu architektūros objekto projektavimo ir jo realizavimo kainos santykiu pasiekama reikiama projekto kokybė. Kainai esant mažesnei už optimalią, didėja rizika nesuprojektuoti objekto (projektuotojo bankrotas), pateikti žemos kokybės ar nepilnos apimties projektą. Užsakovai ir projektuotojai turi suprasti ir įvertinti projektavimo procesui skirtų lėšų mažinimo riziką ir poveikį visam objekto atsiradimo procesui. Esant projektavimo kainų skaičiavimo rekomendacijoms, būtų sudaryta galimybė įvertinti projektavimo procesui skirtų lėšų poreikį ir spręsti apie numatomo projektavimo kokybę.

Teritorijų planavimo įstatyme, nors ir apibrėžiami reikalavimai savivaldybės vyriausiajam architektui, tiesiogiai jam nepavedama priimti konkrečių sprendimų architektūrinės, urbanistinės, statybos aplinkos formavime (išskyrus vadovavimą Teritorijų planavimo komisijai). Statybos įstatyme savivaldybės vyriausiasis architektas tiesiogiai įgaliotas tikrinti pastatų atnaujinimo (modernizavimo) projektus, bet neįgaliotas tikrinti visų kitų projektų – tokį įgaliojimą savo nuožiūra jam gali suteikti (arba nesuteikti) savivaldybės administracijos direktorius. Todėl

savivaldybės vyriausiojo architekto, atsakingo už darnų konkrečios savivaldybės teritorijos funkcinį, erdvinį ir meninį aplinkos formavimą, pareigybė kiekvienoje savivaldybėje yra būtina.

Nežiūrint teisės aktuose apribotų savivaldybės vyriausiojo architekto veiklos galimybių, administracinė atsakomybė savivaldybės vyriausiajam architektui, kaip įgaliotam išduoti atitinkamus dokumentus, yra numatyta daug didesnė, nei savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų, dirbančių kitose, taip pat visuomenei svarbiose, srityse. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą savivaldybių administracijose architektūros, urbanistikos, teritorijų planavimo funkcijų atlikimas išskirstytas įvairiems savivaldybių administracijų specialistams, ne visuomet atsižvelgiant į jų kompetenciją. Didelis kiekis techninių bei organizacinių darbų, kuriuos galėtų atlikti ir architekto kvalifikacijos neturintys asmenys, užkerta kelią vyriausiajam savivaldybės architektui pilnavertiškai dalyvauti statinių projektavimo, teritorijų planavimo dokumentų rengimo, kraštovaizdžio formavimo procesuose, teritorijos vystymo studijų, koncepcijų kūrimo, kurios vėliau galėtų būti privalomai (ir teisėtai) įgyvendinamos statybos ir teritorijų planavimo procesuose. Šias funkcijas siekiama suteikti vykdyti savivaldybių vyriausiesiems architektams.

Architektų rūmų įstatymas numato, kad Architektų rūmų steigimo tikslas – užtikrinti architektūrinės veiklos skaidrumą, projektavimo darbų kokybę, rūpintis architektų atestavimo, profesinės kvalifikacijos kėlimo, profesinės veiklos priežiūros klausimais, dalyvauti ekspertu teismuose ir kitose institucijose architektų profesinės veiklos klausimais, spręsti kitus su architektūra ir urbanistika susijusius klausimus. Pagal šį įstatymą architektus atestuoja Architekto profesinio atestavimo komisija. Įgyvendinant Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą, architektus, siekiančius rengti tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektus, atestuoja Kultūros paveldo departamentas prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos. Pagal Statybos įstatymą architektus, siekiančius eiti statinio statybos techninės veiklos vadovų pareigas, atestuoja Architektų rūmai. Pagal Teritorijų planavimo įstatymą architektus, teritorijų planavimo vadovus atestuoja Aplinkos ministerija. Dabartinis architektų atestavimas yra painus, neatitinkantis profesinės savivaldos principų, užkertantis kelią efektyviai kontroliuoti architektų profesinę veiklą per architektų savivaldą. Įstatymo projektu siekiama nustatyti, kad architektai būtų atestuojami vienoje institucijoje – Architektų rūmuose.

2013 m. lapkričio 20 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą (IMI reglamentas), ir nustatyti nauji minimalūs architekto rengimo reikalavimai, taikomi Europos Sąjungoje. Šios nuostatos perkeltos 2015 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 pakeitimo įstatyme Nr. XII-2233, kuris įsigaliojo 2016-01-18. Pagal šį įstatymą (direktyvą) architektų rengimą turi sudaryti ne trumpesnės kaip penkerių metų trukmės studijos arba ne trumpesnės kaip ketverių metų studijos ir dvejų metų profesinė praktika.

Architekto profesija įtraukta į Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesijų sąrašą. Šiai profesijai taikomi Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo reikalavimai. Lietuvoje architektų rengimą sudaro 4 metų trukmės studijos, suteikiant architektūros bakalauro kvalifikacinį laipsnį, ir architekto profesinei kvalifikacijai įgyti reikalaujama 3 metų profesinės patirties, arba 6 metų trukmės (po architektūros bakalauro tęsiant magistro studijas) studijos, suteikiant architektūros magistro kvalifikacinį laipsnį, ir architekto profesinei kvalifikacijai įgyti - 1 metų profesinė patirtis.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma:

– *Apibrėžti architektūros srities sąvokas ir jų vartojimą.*

Įstatymo projekto 2 straipsnyje apibrėžtos sąvokų sampratos pateikiamos, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir kad būtų tinkamai laikomasi šiame įstatyme nustatytų reikalavimų. Šių sąvokų išaiškinimas svarbus Įstatymo projekto kontekste ir vartojamas šio įstatymo nuostatoms reguliuoti.

– *Nustatyti architekto veiklos principus*, kuriais grindžiama architekto veikla, ir *apibrėžti viešąjį interesą*, vykdant architekto veiklą, atsižvelgus į tai, kad architektūrinis projektavimas, pastatų kokybė, jų derinimas prie aplinkos, gamtinio ir miesto kraštovaizdžio puoselėjimas, kultūros paveldo išsaugojimas yra viešojo intereso klausimai (Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo), taip pat siekiant architektūrinių sprendinių kokybės ir vartotojų interesų apsaugos.

Architekto veiklos principai yra skirti apibrėžti pagrindines architekto veiklos gaires, kryptis, kurių pagrindu turi būti vykdoma architekto veikla, ir tuo pačiu šie principai įtvirtinami kaip priemonė (garantas), siekiant tinkamai aiškinti bei taikyti teisės normas, numatytas Įstatymo projekte bei kituose teisės aktuose, reguliuojančiuose su architekto veikla susijusius klausimus. Kituose įstatymuose, skirtuose reguliuoti atitinkamas veiklos sritis, paprastai taip pat yra apibrėžiami konkretūs veiklos principai.

Architektai dalyvauja veikloje, kuri dėl svarbių visuomenės interesų, kuriuos apima tokie pagrindiniai aspektai, kaip vartotojų apsauga, aplinkos ir miesto aplinkos apsauga, taip pat nacionalinio istorinio ir meninio paveldo išsaugojimą, yra reguliuojama įstatymais. Šių interesų apsaugos užtikrinimui nustatyti architekto veiklos principai, kuriais privalėtų vadovautis architektai savo veikloje.

Nors Konstitucinio Teismo ir kitų Lietuvos teismų praktikoje pažymima, kad viešasis interesas yra dinamiškas, kintantis, įvairus ir iš esmės neįmanoma *a priori* pasakyti, kokiose gyvenimo srityse viešajam interesui gali atsirasti grėsmių arba gali prireikti viešąjį interesą užtikrinti įsikišant viešosios valdžios institucijoms ar pareigūnams, visgi būtina atsižvelgti į tai, jog Įstatymo projektu siekiama sureguliuoti iki šiol kompleksiskai nereguliuotą, tačiau visuomenei labai reikšmingą architektūros sritį. Taikant šį įstatymą, dėl jo naujumo gali susidaryti situacijų, kai teisę taikantiems subjektams reikės identifikuoti viešąjį interesą tuose santykiuose, kuriuose iki šiol teismai nėra nagrinėję viešojo intereso turinio. Todėl Įstatymo projekte, remiantis tarptautinių ir nacionalinių teisės aktų bei teismų praktikos nuostatomis, yra apibrėžiamas (pristatomas) viešasis interesas reguliuojamoje srityje. Tačiau išvardintų visuomenės vertybių architektūros srityje sąrašas nėra baigtinis, todėl jis neapribos galimybės identifikuoti ir ginti viešąjį interesą bet kurioje situacijoje.

Viešojo intereso įgyvendinimas detaliau Įstatymo projekte nereglamentuojamas, kadangi jo įgyvendinimui yra skirtas visas šiame įstatyme nustatytas reguliavimas, apibrėžiantis architekto kvalifikaciją, architektūros kokybės kriterijus, architektūros kokybės užtikrinimui būtinas procedūras (architektūrinius konkursus, ekspertinį vertinimą), viešąjį interesą teisme galinčius ginti subjektus ir kt. Tačiau numatyta, kad architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų statinių projektavimo atveju rengiant projektinius pasiūlymus geriausiai statinio architektūros idėjai išreikšti, apie šių statinių projektavimą visuomenė informuojama pagal Statybos įstatymą; šių objektų planavimo atvejais teritorijos vystymo koncepcijai suformuoti išreiškiama urbanistinė idėja, apie šių objektų planavimą visuomenė informuojama pagal Teritorijų planavimo įstatymą.

– *Apibrėžti architekto veiklos sritis* ir išskirti reglamentuojamą atestuoto architekto veiklą, kuriai vykdyti privaloma turėti architekto kvalifikacijos atestatą. Statybos įstatyme ir Teritorijų planavimo įstatyme nustatytos veiklos sritys (teisė eiti statybos techninės veiklos vadovų pareigas ir vadovauti teritorijų planavimo dokumentų rengimui), kuriomis pagal savo profesinę kvalifikaciją gali užsiimti architektai, gavę kvalifikacijos atestatą.

– *Nustatyti architektų rengimo reikalavimus*, įteisinant penkerių metų trukmės studijas.

Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 pakeitimo įstatyme Nr. XII-2233, kuris įsigaliojo 2016-01-18. Pagal šį įstatymą (direktyvą) architektų rengimą turi sudaryti ne trumpesnės kaip penkerių metų trukmės studijos arba ne trumpesnės kaip ketverių metų studijos ir dvejų metų profesinė praktika. Šie architektų rengimo reikalavimai nustatyti, atsižvelgus į galiojančią architektų rengimą valstybės narėse, tarp jų ir Lietuvoje.

Pažymėtina, kad beveik visose Europos Sąjungos valstybėse narėse taikomas penkerių metų studijų trukmės rengimas (išskyrus Vokietiją, kai kur Jungtinę Karalystę ir Lietuvą, kur taikomi ir 4 m.) ir daugelyje jų po studijų privaloma dvejų metų profesinė patirtis praktinėje architekto veikloje (modelis 5 + 2 atitinka Europos architektų tarybos (ACE) ir Tarptautinės architektų sąjungos (UIA) rekomendacijas). Vokietijoje peržiūrima architektų rengimo sistema, numatoma įvesti penkerių metų studijas ir neberengti pagal ketverių metų trukmės studijų programą. Įvertinus šias aplinkybes, Įstatymo projekte nustatyti konkretūs reikalavimai architektų studijų trukmei – nustatomos penkerių metų trukmės studijos nuolatine studijų forma.

Nurodoma, kad profesinės patirties laikotarpis, reikalingas architekto kvalifikacijai įgyti, nustatytas architektų atestavimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Architektūros studijas baigę absolventai, pageidaujantys užsiimti reglamentuojama architekto profesine veikla, privalėtų akademines žinias papildyti profesine patirtimi, kurios metu, dirbant su profesinę kvalifikaciją turinčiais atestuotais architektais, įgytų būtiniausių praktinių projektų rengimo ir įgyvendinimo įgūdžių, reikalingų vykdyti statinio projektavimo ir teritorijų planavimo darbus, t. y. kad įgytų gebėjimų savarankiškai organizuoti šių projektų rengimą, atsakyti, kad šiuose projektuose būtų įgyvendinami įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, kitų privalomųjų statinio projekto ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo reikalavimai.

Aukštosioms mokykloms, vykdančioms universitetines architektūros krypties studijas, numatyta pareiga užtikrinti, kad studijų metu asmuo įgytų žinių, gebėjimų ir įgūdžių, nustatytų Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, siekiant, kad šias studijas baigę absolventai, įgiję reikiamos profesinės patirties, galėtų laisvai judėti ir teikti architektūrines paslaugas Europos Sąjungos bendrojoje rinkoje.

Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje įgyta architekto profesinė kvalifikacija pripažįstama vadovaujantis Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais. Architektams, kurių profesinė kvalifikacija pripažinta pagal Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymą, teisę verstis architekto veikla, kurią reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai (pagal Statybos įstatymą – eiti statinio projekto architektūrinės dalies vadovų pareigas, pagal Teritorijų planavimo įstatymą turi teisę vadovauti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimui). Šiai veiklai vykdyti papildomi nacionaliniai reikalavimai jiems netaikomi ir nenustatomi.

Atsižvelgus į tai, kad atestuoto architekto veiklą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas, Statybos įstatymas, Saugomų teritorijų įstatymas, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5, 22, 18, ir 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23(1) straipsniu įstatymo projektas), Įstatymo projekte pateikiama nuoroda, kad Architektų rūmai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka, išduoda Architekto kvalifikacijos atestatus, sustabdo, panaikina atestuojamai veiklai vykdyti išduoto atestato galiojimą ir panaikina atestato galiojimo sustabdymą.

Įstatymo projekte įtvirtinta, kad Architektų rūmai užtikrina procedūrų, susijusių su teisės vykdyti atestuoto architekto veiklą įgijimu, atlikimą elektroninėmis priemonėmis. Architektų rūmai neįpareigojami sukurti informacinę sistemą, nes Registrų centras jau yra sukūręs Licencijų informacinę sistemą (LIS), kuriai pagal 2012 m. liepos 18 d. Vyriausybės nutarimo „Dėl licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ 2.4 punktą institucijos privalo teikti duomenis apie išduotas licencijas, licencijų išdavimą, licencijų patikslinimą, jų galiojimo sustabdymą, licencijų galiojimo sustabdymo panaikinimą ir licencijų galiojimo panaikinimą. Jeigu institucijos turi savo sistemas, jos šiuos duomenis LIS'ui turėtų teikti automatinio būdu. Jeigu savo sistemų neturi, tuomet minėti duomenys turi būti pateikiami kitu būdu. Kitos procedūros, susijusios su prašymų dėl leidimo išdavimo pateikimu licencijas išduodančioms institucijoms, reglamentuojamos Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, kur nustatyta, kad dokumentai institucijai gali būti teikiami tiesiogiai, elektroninėmis priemonėmis arba per šiame įstatyme nurodytą kontaktinį centrą ir diegti

papildomų elektroninių priemonių taip pat nereikia. Todėl šių elektroninių priemonių diegimui ir su tuo susijusiai veiklai nereikės skirti valstybės biudžeto lėšų.

– *Įteisinti savivaldybės vyriausiojo architekto statusą.*

Įstatymo projekte nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai asmenims, siekiantiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų, atliekančių savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, pareigų. Siūloma nustatyti, kad asmuo, siekiantis šių pareigų, be kitų nurodytų reikalavimų turėtų architekto profesinę patirtį. Šiuo reikalavimu siekiama, kad šias pareigas einantis asmuo turėtų patirties statinių projektavime ir teritorijų planavimo dokumentų rengime. Atliekant savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, nors tiesiogiai ir neužsiimama statinio projektavimu, teritorijų planavimu ar kita architekto profesine veikla, dalyvaujama statybos ir teritorijų planavimo procesuose, todėl turėti profesinės architekto praktinės veiklos įgūdžių būtina, siekiant tinkamai įgyvendinti įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, kitų privalomųjų statinio projekto ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo reikalavimus.

Atsižvelgus į architekto profesinę kompetenciją, apibrėžiamos savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijos architektūros, teritorijų planavimo ir statybos srityse, siekiant architektūros kokybės, darnios urbanistinės plėtros. Savivaldybių administracijų direktoriams nustatoma pareiga užtikrinti, kad nurodytas funkcijas atliktų savivaldybių vyriausieji architektai.

Pagal Vietos savivaldos įstatymą ir kitus įstatymus teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimo, specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymo ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo funkcijos priskirtos savivaldybių kompetencijai. Tačiau šias funkcijas atlieka savivaldybių administracijų valstybės tarnautojai, nebūtinai turintys reikiamą architekto kvalifikaciją. Todėl, siekiant Įstatymo tikslų, Įstatymo projekte siūloma esamas funkcijas perskirstyti ir funkcijų, susijusių su architektūros srities klausimais, atlikimą suteikti savivaldybių vyriausiesiems architektams. Tai nebūtų naujų funkcijų sukūrimas, o esamų funkcijų perskirstymas ir suteikimas atlikti specialistams pagal jų kompetenciją. Todėl šių funkcijų įgyvendinimui nereikėtų skirti papildomų valstybės biudžeto lėšų.

– *Nustatyti reikalavimus architektūros kokybei siekti.*

Architektūros kokybės kriterijai parengti vadovaujantis Europos Sąjungos politikos prioritetais, tikslais, rekomendacijomis valstybėms narėms skirti dėmesį architektūros kokybei.

Įstatymo projektu siekiama užtikrinti visuomenės interesus architektūros srityje, garantuoti aukštą kuriamos aplinkos kokybę. Paprastai, reguliuojant tam tikrų objektų kokybę, įstatymų leidėjas nustato jiems keliamus detalius reikalavimus, tačiau architektūros srities išskirtinė specifika yra tai, kad architektūros kokybiniai parametrai gali būti nustatomi tik kiekvienoje konkrečioje situacijoje, profesionaliai įvertinus nagrinėjamos vietos, ją supančios aplinkos, būsimų statinio bei teritorijos naudotojų poreikius, suderinus juos su visos visuomenės interesais. Atsižvelgus į šią specifiką, tampa akivaizdu, kad architektūros kokybė negali būti iš anksto reglamentuojama detaliomis teisės normomis, o turi būti reguliuojama šias visuomenei svarbias užduotis atliekančio architekto profesine veikla, taip pat nustatyta tvarka įgyvendinant architektūros kokybės užtikrinimo procedūras.

Vienas iš teisinės valstybės principų yra išankstinis teisės žinojimas, todėl Įstatymo projekte, atsižvelgus į Europos Komisijos architektūros politikos gide nustatytus architektūros kokybės reikalavimus ir aprašytą jų turinį, apibrėžiami esminiai architektūros kokybės kriterijai, kuriais būtų vadovujamasi vykdant ekspertinį vertinimą, architektūrinius konkursus, architektų atestavimą ir kitas šiame bei kituose įstatymuose numatytas procedūras, kurias atliks specialųjį išsilavinimą turintys asmenys. Dėl jau minėtos specifikos nustatomi kriterijai nėra išsamiau detalizuojami. Jų, kaip ir kitų teisės principų (pavyzdžiui, protingumo ir kt.), turinys bus atskleidžiamas taikymo procese, formuojant profesionaliais argumentais pagrįstą praktiką.

Įstatymo projekte apibrėžus visuomenės interesus išreiškiančius architektūros kokybės kriterijus ir viešai paskelbus kaip vieną iš architektūros kokybę užtikrinančių priemonių, šie reikalavimai būtų teisėti ir galėtų būti efektyviai taikomi, siekiant įvertinti architektūros srityje realiai egzistuojančius visuomenės interesus, užtikrinant architekto, statytojo ir visuomenės teisių

balansą. Kriterijų nustatymas panaikintų galimybę subjektyviai ir įvairiai interpretuoti šiuo metu Statybos įstatymo 5 str. nustatytus esminius statinio architektūros reikalavimus, ir jų pakaktų esminiams statinio architektūros reikalavimams nustatyti (Įstatymo projektas Nr. 2).

Savivaldybių administracijų darbuotojai, projektus rengiantys architektai jais vadovautųsi derindami ir rengdami projektus. Projektų rengimų procesas turėtų paspartėti, nes nebūtų galimybių nustatyti įstatymais negrįstų reikalavimų, o tai turėtų teigiamos naudos statybų sektoriui. Taip pat turėtų teigiamos naudos ir architekto paslaugų teikimui, nes kriterijų taikymas būtų jo, kaip profesionalo, rengiančio projektą, kompetencija. Šiais kriterijais būtų vadovaujamasi architektūros kokybės vertinime, statinio architektūros ir urbanistinėms idėjų atrinkime, konkursų sąlygoms rengime ir reikalavimų nustatyme, kitų su architektūros sritimi susijusių klausimų nagrinėjime.

– *Nustatyti statinio architektūros ar urbanistines idėjų išraiškos poreikį.*

Įstatymo projekte nustatyti atvejai, kai statinio architektūros idėjai išreikšti rengiami projektiniai pasiūlymai ar teritorijos vystymo koncepcijai suformuoti išreiškiama urbanistinė idėja. Apie šių statinių projektavimą visuomenė informuojama pagal Statybos įstatymą. Su teritorijos vystymo koncepcija visuomenė supažindinama pagal Teritorijų planavimo įstatymą. Suinteresuotos visuomenės atstovai ir kiti asmenys dalyvautų statinio projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo viešinimo procese.

– *Nustatyti atvejus, kai siekiant architektūros kokybės rengiami konkursai statinio architektūros ir urbanistinės idėjomis išreikšti.*

Įstatymo projekte nurodyti objektai, kuriems projektuoti ar planuoti turi būti organizuojami architektūriniai konkursai statinio architektūros ir urbanistinės idėjomis atrinkti. Šių konkursų tikslas siekti architektūros kokybės, išrenkant geriausią architektūrinę ar urbanistinę idėją.

Institucijos, pirkdamos teritorijų planavimo ar statinio projektavimo paslaugas Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, minėtų objektų projektavimo ar planavimo atvejais vykdytų projektų konkursus statinio architektūros idėjai ar urbanistinei idėjai išreikšti, vadovaudamosi Viešųjų pirkimų įstatymu. Subjektai, kurie nepatenka į Viešųjų pirkimų įstatymo reguliavimo sritį (pvz., privatūs investuotojai), siekdami įsigyti statinio projektą, organizuotų konkursus Architektūrinių rūmų nustatyta tvarka. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad architektūriniai konkursai negali būti rengiami kartu su statybos rangos konkursais, nes statybos rangos konkursų tikslas – išrinkti rangovą, bet ne geriausią architektūrinę ar urbanistinę idėją. Konkursai rangovui išrinkti turėtų būti rengiami, jau išrinkus geriausią architektūrinę ar urbanistinės idėjos pasiūlymą ir jį pateikusį architektą.

Architektūrinių konkursų organizavimas, vertinimo kriterijų ir reikalavimų konkrečioje situacijoje nustatymas, viešas projektų aptarimas sudarytų galimybę riboti nepagrįstus statytojo interesų prioritetus prieš visuomenės interesus, įvertinti kitas architektūros kokybę sąlygojančias aplinkybes.

Atskiru straipsniu viešojo intereso įgyvendinimo procedūros neįtvirtinamos, kadangi visas įstatyme numatytas reguliavimas, taip pat ir jame numatytos konkursų rengimo, ekspertinio vertinimo ir kitos procedūros, yra skirtas viešojo intereso architektūros srityje užtikrinimui.

– *Nustatyti Architektūros plėtros kryptis.*

Įstatymo projekte nusakomi architektūros plėtros tikslai – aukšta architektūros kokybė, kurianti kokybišką, harmoningą valstybės ir žmonių aplinką, skatinanti ekonomikos augimą ir kultūrinę pažangą, stiprinanti valstybės įvaizdį.

Pateiktos esminės kryptys šiems tikslams pasiekti: architektūros kokybė visuomeninių pastatų plėtroje, privataus sektoriaus skatinimas siekti architektūros kokybės, tvarus architektūros ir statybos sektorius, architektūros paveldo saugojimas ir vystymas, urbanistikos reikšmė teritorijų planavime, architektūros kokybės svarbos aiškinimas visiems visuomenės atstovams, architektūrų veiklos skatinimas ir architektūros pasiekimų viešinimas, kokybiškos architektūros studijos.

– *Nustatyti reikalavimą parengti Statinių projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijas (toliau – rekomendacijos), kurios suteiktų užsakovams ir projektuotojams galimybę padėti įvertinti projektavimo procesui skirtų lėšų poreikį, siekiant tinkamos numatomo projekto kokybės.*

Įstatymo projekte nustačius reikalavimą parengti rekomendacijas, būtų sudarytas teisinis pagrindas šioms rekomendacijoms parengti ir aplinkos ministro įsakymu jas patvirtinti. Tokiu atveju būtų sukurtas teisinis pagrindas įgyvendinamajam teisės aktui, kuris padėtų racionaliai ir pagrįstai nustatyti projektavimo lėšų poreikį, parengti.

Projektavimo kainų skaičiavimo rekomendacijos padėtų užtikrinti teikiamų projektavimo paslaugų skaidrumą, būtų naudingos užsakovams ir projektuotojams, nes leistų įvertinti šių paslaugų apimtį ir galimus jų atlikimo kaštus, atsižvelgus į susiformavusią praktiką. Projektavimo paslaugų kaina tiesiogiai susijusi su būtiniausiais ištekliais, kurių reikalingumą apibrėžia šių paslaugų apimtys, todėl išsamus būtinų atlikti projektavimo darbų sąrašas, atsižvelgiant į statinio dydį ir sudėtingumą, suformuotų pagrindus projektuotojo ir užsakovo susitarimui bei suteiktų galimybę abiem įvertinti paslaugos dydį, lėšų poreikį ir jų skaičiavimo pagrįstumą.

Rekomendacijos neturėtų privalomojo pobūdžio, tačiau pateiktų išsamias žinias apie projektavimo paslaugas, jų apimtį ir reikalingų lėšų poreikio joms įgyvendinti skaičiavimus. Paslaugų teikėjai paprastai žino teikiamos paslaugos sudėtingumą ir išlaidų poreikį, tačiau mažiau tikėtina, kad ir paslaugos gavėjas turi tiek pat išsamių žinių apie šias išlaidas. Todėl taip vadinamą informacijos asimetriją, kuri egzistuoja tarp paslaugos teikėjo ir paslaugos gavėjo, padėtų ištaisyti projektavimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijos, be kurių vartotojui gali būti sunku spręsti apie perkamos paslaugos kokybę. Rekomendacijos padėtų suprasti projektavimo kainų skaičiavimo sistemą, taip pat ir tai, kad projektavimo paslaugos negalėtų būti atliekamos už nepagrįstai mažas kainas, t. y. žemesnes nei būtinos sąnaudos projekto kokybei pasiekti. Pasitaiko atvejų, kai projektuotojas, siekdamas gauti užsakymą, pasiūlo nepagrįstai mažą paslaugos atlikimo kainą, o užsakovas, neturėdamas pakankamai informacijos apie būtinus atlikti projektavimo darbus, negali įvertinti šios paslaugos darbų apimtį ir šių darbų atlikimo kainos (pvz., žinomas atvejis, kai savivaldybės administracija paskelbė konkursą pirkti vandentvarkos infrastruktūros specialiojo plano parengimo paslaugas už tokią žemą kainą, kad užteko tik registruotų laiškų, informuojant aplinkinius gyventojus apie parengto teritorijų planavimo dokumento viešo svarstymo vietą ir laiką, pašto išlaidoms). Tokiu būdu susidaro prielaidos nesąžiningai konkurencijai ir vartotojo teisėtų interesų pažeidimui.

Valstybės ir savivaldybių institucijos, kiti asmenys, planuodami vykdyti projektų konkursus, turėtų galimybę objektyviai įvertinti projektavimo darbų apimtį ir jiems parengti reikalingas išlaidas, užtikrinti paslaugos kokybę. Atsižvelgiant į rekomendacijas būtų lengviau apskaičiuoti projektavimo darbams reikalingas išlaidas.

Pažymėtina, kad klausimai apie projektavimo paslaugų skaičiavimo sistemas keliama Europos Sąjungos valstybėse. Siekiant pagerinti laisvą paslaugų judėjimą ir konkurenciją, Italija ir Austrija atsisakė fiksuotų projektavimo paslaugų įkainių. Vokietija keičia esamo projektavimo paslaugų įkainių aprašo taikymą. Pastebima tendencija atsisakyti fiksuotų tarifų, pakeičiant juos rekomendaciniais. Lenkija turi įkainių gaires su išvestu 2-3% procentų vidurkiu. Čekijoje, siekiant vartotojų interesų apsaugos, parengta kainų skaičiavimo sistema, kuri veikia kaip gairės. Ispanijoje, kaip, nurodoma pagal teisės aktus, reikalaujama „protingų kainų“. Prancūzija teigia, kad kainos priklauso nuo užduoties sudėtingumo, tačiau neaišku, kaip šios gairės veikia (Europos Komisijos ataskaita apie reglamentuojamos architekto profesijos patikros ir abipusio vertinimo procesą).

– *Reglamentuoti regioninių architektūros tarybų steigimą*, siekiant statinių architektūros, urbanistinių kompleksų, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, teritorijų planavimo, kraštovaizdžio formavimo sprendinių viešumo, architektūros srities klausimų nagrinėjimo ir rekomendacijų teikimo, pasiūlymų, išvadų rengimo ir architektūros kokybės vertinimo. Tarybas numatoma sudaryti teritoriniu principu Lietuvos Respublikos apskrityse. Esant atvejams, kai apskrityse nebūtų galimybės surinkti visų tarybai galinčių atstovauti asmenų, siūloma Lietuvos Respublikos architektų rūmų sprendimu tarybą steigti sujungus dviejų ar daugiau apskričių teritorijų vienetus.

Tarybos sudaromos iš aukštųjų mokyklų, vykdančių architektūros krypties studijų programas, ir architektų asociacijų atstovų, siekiant užtikrinti akademinio (aukštųjų mokyklų), profesinio

(Architektų rūmų) ir meno kūrėjų (Architektų sąjungos) sektorių atstovavimą. Sudaryta galimybė tarybose atstovauti ir kitas architektų profesines asociacijas.

Architektūros tarybų ekspertų profesionalus argumentuotas vertinimas būtų grindžiamas visuomenės interesus išreiškiančiais architektūros kokybės kriterijais, kad pasiektų tikslą – suteiktų visuomenės pasitikėjimą šiuo vertinimu. Architektūros tarybų išvados būtų rekomendacinio (patariamąjo) pobūdžio. Tokia patirtimi vadovaujasi Prancūzija (Conseil regional d'architecture, įteisinta Architektūros įstatymo 6-8 str.); Olandija, Belgija (Welstandcommissie, numatyta Olandijos Būsto (Woningwet) įstatyme); Vokietija, Austrija, Šveicarija (Baukollegium).

Rekomendacijos išvados galėtų tapti privalomomis tik tuomet, jeigu institucijos, pagal kompetenciją jas įvertinusios, nuspręstų jų nuostatas įtraukti į specialiuosius architektūros ar kitus privalomuosius reikalavimus.

Dėl šių rekomendacijų neturėtų kilti teisiniai ginčai, kadangi jų taikymas nebūtų privalomojo pobūdžio, ir atitinkamai bylinėjimosi išlaidų negalėtų atsirasti, todėl papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikėtų.

Atsižvelgus į tai, kad tarybos savanoriškais pagrindais gali pasitelkti kitus specialistus ir ekspertus, finansavimas tokių ekspertų ir specialistų pasitelkimui nenumatomas.

– *Nustatyti valstybės, savivaldybių ir kitų institucijų ar įstaigų kompetencijos architektūros srityje.*

Įstatymo projekte nustatytos savivaldybių tarybų, administracijos direktoriaus ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų funkcijos atitinka Vietos savivaldos įstatymo, kitų įstatymų reguliavimą, tačiau, siekiant Įstatymo tikslų įgyvendinimo, siūloma funkcijas, susijusias su architektūros srities klausimais, persikirstyti ir jų vykdymą suteikti specialistams pagal kompetenciją. Todėl šių funkcijų įgyvendinimui nereikėtų skirti papildomų valstybės biudžeto lėšų.

Įstatymo projekte numatoma, kad projektuojant ir planuojant architektūriniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingus objektus, savivaldybių administracijų direktoriai teiktų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos architektų rūmams ir regioninėms architektūros taryboms šių institucijų prašomą informaciją apie turimus dokumentus, susijusius su sprendiniais architektūros, teritorijų planavimo, statybos ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityse. Šia nuostata siekiama užtikrinti Įstatymo projekte reglamentuotų architektūros srities reikalavimų laikymąsi.

– *Suteikti Lietuvos architektų rūmams įgaliojimus ginti viešąjį interesą teisme, jei yra pagrindas manyti, kad vykdant architekto veiklą, buvo pažeistas Įstatymo projekte nurodytas viešasis interesas.*

Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymas numato, kad Architektų rūmų steigimo tikslas yra tenkinti ir ginti su architektūra ir urbanistika susijusius viešuosius interesus, tačiau nėra konkrečiai apibrėžta, kad, įgyvendindami šį tikslą, rūmai gali kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo. Įstatymo projekte aiškiai įtvirtinama tokia rūmų, kaip pagrindinės už šio Įstatymo įgyvendinimą atsakingos institucijos, teisė. Atsižvelgus į tai, kad savivaldybių administracijos tiesiogiai dalyvauja viešojo intereso įgyvendinime, priimdamos sprendimus teritorijų planavimo ir statybos srityse, o ministerijoms bylinėjimasis teisme dėl viešojo intereso gynimo nebūtų būdinga funkcija, teisė kreiptis į teismą dėl viešojo intereso suteikiama tik rūmams.

Architektų rūmai yra įstatymu įsteigti kaip profesinės savivaldos organizacija, skirta vienyti visus atestuotus architektus ir per savivaldos bei savireguliacijos procesus vykdyti architektų veiklos priežiūrą. Rūmai minėtu įstatymu įpareigojami užtikrinti architektūrinės veiklos skaidrumą, projektavimo darbų kokybę, rūpintis architektų atestavimo, kvalifikacijos pripažinimo ir profesinės kvalifikacijos kėlimo, profesinės etikos reikalavimų laikymosi, profesinės veiklos stebėsenos klausimais.

Rūmai, atliekantys eksperto funkcijas architektūros, urbanistikos ir teritorijų planavimo klausimais, dalyvaujantys teisės aktu, reglamentuojančių architektūrinę, urbanistinę ir teritorijų planavimo veiklą, projektų rengime, atestuoja nty architektus, nustatantys architektų profesinės etikos taisykles ir prižiūrintys, kaip jų laikomasi, vykdantys architektūrinės veiklos stebėseną, yra aukščiausios kvalifikacijos architektų asociacija, savo administracijoje jau šiuo metu turinti

teisininko etatą, todėl žmogiškieji ištekliai šioje organizacijoje ir patirtis yra visiškai pakankami tinkamai suprasti ir įgyvendinti viešojo intereso gynimo teisme procesus.

Įstatymų projektais (Nr. 1 ir Nr. 2) siekiama suderinti nuostatas su Įstatymo projektu, atitinkamai jas keisti ir tikslinti.

Įstatymo projektuose Nr. 1 ir Nr. 2 nekeičiamos nuostatos, susijusios su architektų atestavimu, nes Seimui pateikti ir komitetuose svarstomi Statybos įstatymo Nr. I-1240 pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija), kuriame keičiamas architektų ir statybos inžinierių, siekiančių eiti statybos techninės veiklos sričių vadovų pareigas, atestavimas (numatoma atestuoti ypatingo ir neypatingo statinio vadovus), ir atitinkamai patikslintas Architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 3, 6, 8, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriame siūloma suderinti nuostatas, reglamentuojančias architektų atestavimą Architektų rūmuose. Taip pat Seimui pateikti ir kartu komitetuose svarstomi Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5, 8, 18, 22, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23(1) straipsniu įstatymo ir Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai, kurie parengti siekiant konsoliduoti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistų atestavimo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos reguliavimo srityje esančių atestavimo komisijų veiklą, architektų atestavimą siūlant sutelkti vienoje institucijoje – Architektų rūmuose. Atsižvelgus į tai, neteikiamas Architektų rūmų įstatymo pakeitimo projektas.

Įstatymo projekto Nr. 2 5 str. 2 d. siūloma nustatyti, kad statinio architektas visais atvejais atsakingas už esminių statinio architektūros reikalavimų įgyvendinimą, nes tik architektas pagal savo profesiją gali būti statinio projekto architektūrinės dalies vadovu ir atsakyti už architektūros reikalavimų įgyvendinimą (tai ne statybos inžinieriaus kompetencija). Statybos įstatyme nurodyti statiniai, kuriuos projektuojant be kitų nustatytų projekto dalių, projekto architektūrinė dalis yra privaloma. Šiais atvejais statinio architektas yra statinio projekto architektūrinės dalies vadovas ir kartu gali būti statinio projekto vadovu. Pagal Statybos įstatymą statinio projekto architektūrinės dalies vadovu gali būti tik architektas, o statinio projekto vadovu gali būti tiek architektas, tiek statybos inžinierius.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus įstatymą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Kriminogeninei situacijai ir korupcijai įstatymai įtakos neturės. Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma parengta.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Tikėtina, kad Įstatymo projektas turėtų paskatinti verslo subjektus (statytojus, užsakovus), įgyvendinant statinių projektus ir teritorijų planavimo dokumentus, didesnę dėmesį skirti architektūros kokybei, inovacijų įdiegimui, aplinkos taršos mažinimui, darnios aplinkos formavimui bei kultūros paveldo saugojimui, investicijoms ne į trumpalaikius ir nekokybiškus statinius, o į išliekamąją vertę turinčius ir pridėtinę naudą tiek verslui, tiek visuomenei teikiančius objektus.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Reikės priimti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymais nustatytų reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektuose sąvokos tikslinamos vertinant institucijų pateiktas

pastabas, sąvokos (terminai) bus siūlomos įtraukti į Terminų banką, teikiant jas kartu su Įstatymų projektais Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir ES dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti.

Iki Įstatymo įsigaliojimo reikės parengti:

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 11 d. įsakymo Nr. D-341 „Dėl Architektų kvalifikacinių reikalavimų ir atestavimo, atestatų galiojimo sustabdymo arba jų galiojimo panaikinimo, teisės pripažinimo ir tai įrodančių dokumentų išdavimo tvarkos aprašo patirtinimo“ pakeitimo projektą;

- statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708, pakeitimo projektą;

- Statinių projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijų, tvirtinamų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu, projektą;

- Architektūros studijų krypties aprašo, tvirtinamo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu, projektą;

- Architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso, tvirtinamo Lietuvos Respublikos architektų rūmų, projektą;

- Architektūrinių konkursų organizavimo tvarkos, tvirtinamos Lietuvos Respublikos architektų rūmų, projektą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo įgyvendinimas papildomų išlaidų iš valstybės biudžeto nepareikalaus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto darbo grupėje dalyvauja Lietuvos architektų sąjungos ir Lietuvos architektų rūmų deleguoti atstovai. Įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai išvadoms gauti pateikti Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Architektūra, architektas, atestuotas architektas, architekto profesinė patirtis, urbanistika.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Aplinkos ministras
Kęstutis Tivla
2016-06-15

Personalo
Departamento direktorius
Egidijus Anulis
2016-06-14

LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMAS

2016 m.

Nr.

Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslai

1. Šio įstatymo tikslas – reglamentuoti visuomeninius santykius, kurie susiformuoja architektūros srityje, siekiant išsaugoti sukurtą ir kurti kokybišką, su krašto savitumu, kultūra subalansuotą, visuomenės viešuosius interesus atspindinčią, išliekamąją vertę turinčią aplinką.

2. Šis įstatymas taip pat reglamentuoja architektų rengimo, architektų veiklos vykdymo kvalifikacinius reikalavimus, sąlygas ir tvarką, nustato jų teises, pareigas ir architektų veiklai ir rezultatams taikomus kokybės reikalavimus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Architektūra** – funkcinis, erdvinis ir vizualiai suvokiamas meninis statinių, urbanistinių kompleksų ir kraštovaizdžio formavimas.

2. **Architektas** – fizinis asmuo, turintis šiame įstatyme nustatytus architekto rengimo reikalavimus atitinkantį išsilavinimą.

3. **Atestuotas architektas** – architektas, turintis šio įstatymo nurodytais atvejais išduotą architekto kvalifikacijos atestatą, kuriuo patvirtinama architekto kvalifikacija.

4. **Architekto profesinė patirtis** – laikotarpis, kuris reikalingas architekto kvalifikacijos atestatui gauti, kai architektas vykdo architekto veiklą baigęs šiame įstatyme nustatytas universitetines architektūros krypties studijas.

5. **Urbanistika** – architektūros šaka, formuojanti urbanizuotų (urbanizuojamų) teritorijų, urbanistinių kompleksų erdvinę aplinką, urbanistinę struktūrą, urbanistinę erdvę ir ją formuojančius užstatymo sprendinius.

6. **Urbanistinė struktūra** – gyvenamųjų vietovių struktūrinių elementų išdėstymo ir funkcionavimo ypatumų visuma.

7. **Urbanistinė erdvė** – tam tikras kultūrinės, socialinės, ekonominės funkcijas turinti žmogaus sukurta erdvė, apibūdinama meniniais erdvės formavimo principais ir parametrais.

8. **Urbanistinė idėja** – grafiškai, vizualiai pateikti meniniai urbanistinės struktūros ir erdvės formavimo sprendiniai, įgyvendinami teritorijų planavimo dokumentuose.

9. **Architektūros idėja** – grafiškai, vizualiai pateikti meniniai statinio architektūros sprendiniai, įgyvendinami statinio projekte.

10. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme.

II SKYRIUS

ARCHITEKTO VEIKLA IR JOS VYKDYMO PAGRINDAI

3 straipsnis. Architekto veiklos principai ir viešasis interesas vykdant architekto veiklą

1. Architekto veikla grindžiama šiais pagrindiniais principais:

1) architektūros reikšmės šalies kultūrai paisymo, reiškiančio, kad turi būti atsižvelgiama į svarbų architektūros vaidmenį šalies kultūroje, prisidedant prie valstybės įvaizdžio formavimo, žmonių gyvenimo kokybės;

2) darnaus vystymosi, reiškiančio, kad turi būti atsižvelgiama į tai, kad architektūra, apimanti kūrybą ir inovacijas, prisideda prie harmoningo valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai;

3) pagarbos kolegoms, reiškiančios pagarbą gyvųjų ir mirusiųjų kolegų autoriaus teisėms, neatsižvelgiant į laiką ir aplinkybes, kada jos buvo įgytos;

4) atsakomybės, reiškiančios, kad turi būti atliekamas galimų veiklos padarinių prognozavimas ir vertinimas bei įsisamoninama veiklos svarba, atsižvelgiant į viešąjį interesą;

5) meistriškumo, reiškiančio, kad, naudojantis žiniomis ir gebėjimais turi būti siekiama geriausio galutinio veiklos rezultato;

6) atvirumo ir skaidrumo, reiškiančio, kad turi būti bendradarbiaujama su kitų sričių specialistais bei suinteresuotais asmenimis, vykdomas visuomenės informavimas, konsultavimas ir užtikrinamas jos dalyvavimas statinių, urbanistinių kompleksų ir kraštovaizdžio projektavimo procesuose.

2. Viešąjį interesą vykdant architekto veiklą sudaro:

1) architektūros kokybė, užtikrinanti žmogaus sveikatai ir gerovei palankią aplinką, atsižvelgiant į jos reikšmę fiziniams, psichologiniams, socialiniams ir estetiniams veiksniams;

2) statinių derinimas prie aplinkos, gamtinio ir urbanistinio kraštovaizdžio puoselėjimas, nekilnojamojo architektūrinio, urbanistinio ir etnokultūrinio kultūros paveldo išsaugojimas;

3) visuomeninių, valstybės, vietos savivaldos ir privačių interesų derinimas, pagrįstas objektyviais asmenų, jų socialinių grupių, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų poreikiais;

4) kiti teisėti asmens ar grupės asmenų interesai, atspindintys ir išreiškiantys pamatines visuomenės vertybes, kurias įtvirtina, saugo ir gina Lietuvos Respublikos Konstitucija.

4 straipsnis. Architekto veikla

Architektas gali užsiimti:

1) šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų rengimu, vadovaujant atestuojamam architektui;

2) viešųjų erdvių, kraštovaizdžio, urbanistinių struktūrų ir kompleksų projektavimu;

3) želdynų projektavimu;

4) interjero projektavimu;

5) architektūros elementų ir objektų dizaino kūrimu;

6) architektūros mokslinė ir (arba) pedagoginė veikla;

7) architektūros ekspertiniu vertinimu;

8) kita įstatymuose numatyta veikla, kurią turi teisę vykdyti architektas.

5 straipsnis. Architekto teisės ir pareigos

1. Architektas turi teisę:

1) vykdyti šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytą veiklą;

2) siekti įgyti architekto kvalifikacijos atestatą;

3) būti architektūros kūrinio autoriumi arba bendraautoriumi;

4) naudotis kituose įstatymuose numatytomis teisėmis.

2. Architektas privalo:

- 1) laikytis šio įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių veiklą, kurią turi teisę vykdyti architektai, reikalavimų;
- 2) kelti architekto profesinę kvalifikaciją;
- 3) vadovautis šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytais architekto veiklos principais ir šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytais architektūros kokybės kriterijais;
- 4) nusišalinti nuo veiklos ar darbo, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai savo veiksmais gali išreikšti nepagarbą ir daryti neigiamą įtaką architektūrai, žmogui, visuomenei, kultūrai ir architekto profesinei reputacijai;
- 5) užtikrinti viešojo intereso įgyvendinimą;
- 6) laikytis Lietuvos Respublikos architektų rūmų patvirtinto Architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso reikalavimų.

6 straipsnis. Architekto rengimo reikalavimai

1. Architektas turi būti baigęs ne trumpesnes kaip penkerių metų (300 studijų kreditų apimties) universitetines architektūros krypties studijas nuolatine studijų forma ir įgijęs architektūros magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją.
2. Aukštoji mokykla, vykdanči universitetines architektūros krypties studijas, turi užtikrinti, kad studijų metu asmuo įgytų žinių, gebėjimų ir įgūdžių, nustatytų Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintame Architektūros studijų krypties apraše, suderintame su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

7 straipsnis. Architekto kvalifikacija

1. Teisę užsiimti atestuoto architekto veikla patvirtina architekto kvalifikacijos atestatas.
2. Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, kitose užsienio valstybėse įgyta architekto profesinė kvalifikacija pripažįstama vadovaujantis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais.
3. Architektai, kurių profesinė kvalifikacija pripažinta pagal Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymą, turi teisę vykdyti šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytą veiklą pagal šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytuose įstatymuose nustatytus pagrindus ir reikalavimus.

8 straipsnis. Atestuoto architekto veikla

1. Įgijęs architekto kvalifikacijos atestatą, architektas be šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytos veiklos turi teisę vykdyti šią veiklą:
  - 1) Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatytais atvejais rengti statinio projektus, vadovauti statinio statybos techninės veiklos pagrindinėms sritims (eiti statinio statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo pareigas);
  - 2) Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme nustatytais atvejais rengti teritorijų planavimo dokumentus, vadovauti teritorijų planavimo dokumentų rengimui;
  - 3) Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nustatytais atvejais vykdyti su nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba susijusią veiklą: rengti tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektus, eiti nekilnojamojo kultūros paveldo statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo pareigas, rengti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, vadovauti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui;
  - 4) Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatytais atvejais rengti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir vadovauti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui.

2. Atestuotas architektas profesinės veiklos dokumentuose, kuriuose rašomas vardas ir pavardė, turi nurodyti kvalifikaciją „atestuotas architektas“ ir architekto kvalifikacijos atestato numerį.

9 straipsnis. Architekto teisės vykdyti atestuoto architekto veiklą įgijimo sąlygos

1. Asmuo, siekiantis įgyti architekto kvalifikacijos atestatą, turi turėti šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą išsilavinimą ir atitikti šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytuose įstatymuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, pagal šiuose įstatymuose nustatytus profesinės patirties reikalavimų pagrindus ir trukmę. Architekto profesinė patirtis įgyjama, kai, įgijus šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą išsilavinimą, vadovaujant atestuojamam architektui, rengiami šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje straipsnyje nurodyti dokumentai.

2. Lietuvos Respublikos architektų rūmai, vadovaudamiesi šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytuose įstatymuose nustatytais atvejais, tvarka ir terminais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto būdu neterminuotam laikui išduoda architekto kvalifikacijos atestatus, taip pat keičia, sustabdo ar panaikina architekto kvalifikacijos atestatą galiojimą, o taip pat panaikina architekto kvalifikacijos atestatą galiojimo sustabdymą.

3. Architekto kvalifikacijos atestate nurodoma konkreti atestuoto architekto veikla, kurią gali vykdyti atestuotas architektas.

4. Architekto kvalifikacijos atestatą privaloma įgyti iki atestuoto architekto veiklos vykdymo pradžios.

5. Architekto kvalifikacijos atestatą įgijęs asmuo privalo kelti architekto kvalifikaciją šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų įstatymų kvalifikacijos tobulinimo kursuose šiuose įstatymuose nustatytais atvejais ir sąlygomis.

6. Lietuvos Respublikos architektų rūmai duomenis apie architekto kvalifikacijos atestatų išdavimą, atestatų keitimą, jų galiojimo sustabdymą, atestatų galiojimo sustabdymo panaikinimą ir atestatų galiojimo panaikinimą pateikia Lietuvos Respublikos architektų rūmų interneto svetainėje ir Licencijų informacinėje sistemoje.

7. Tais atvejais, kai architektas, vadovaujamas atestuoto architekto, rengia šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus dokumentus, už šių dokumentų rengimą atsako atestuotas architektas.

10 straipsnis. Savivaldybių vyriausiųjų architektų kvalifikaciniai reikalavimai ir kompetencija

1. Savivaldybių administracijų valstybės tarnautojais, atliekančiais savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas (toliau – savivaldybės vyriausiasis architektas), turi teisę būti asmenys:

1) turintys šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą išsilavinimą;

2) turintys bent viename iš šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų įstatymų nustatytą architekto profesinę patirtį;

3) išmanantys teisės aktų, reglamentuojančių teritorijų planavimą, statinių projektavimą, statybą, teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, nuostatas.

2. Savivaldybės teritorijoje savivaldybės vyriausiasis architektas atlieka šias funkcijas:

1) dalyvauja savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalies bendrojo plano, ar detaliojo plano rengimo procese Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme nustatyta tvarka;

2) vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą ir statinio projektavimą, raštu pritaria projektiniams pasiūlymams ir teritorijos vystymo koncepcijoms;

3) kai šiame įstatyme nurodytų objektų planavimo ar projektavimo atvejais rengiami architektūriniai konkursai geriausiai statinio architektūros ir urbanistinei idėjai atrinkti, derina konkurso sąlygas ir dalyvauja konkurso vertinimo komisijoje;

4) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose veiklą, kuria turi teisę užsiimti architektai, nustatytas funkcijas architektūros, teritorijų planavimo ir statybos srityje, sprendžia su architektūros sritimi susijusius teritorijos funkcinio, erdvinio ir meninio aplinkos formavimo klausimus.

3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, savivaldybių administracijų direktoriai turi užtikrinti bei atsako už tai, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytas funkcijas atliktų šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI ARCHITEKTŪROS KOKYBEI

11 straipsnis. Architektūros kokybės kriterijai

Architektūra turi atitikti šiuos architektūros kokybės kriterijus:

- 1) urbanistinis integralumas;
- 2) atitikti darnaus vystymosi principams;
- 3) statybos ir kuriamos aplinkos kokybė (ergonomiškumas), ilgaamžiškumas;
- 4) inovatyvumas (naujų technologijų, medžiagų, architektūrinių, urbanistinių sprendimų panaudojimas);
- 5) nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas;
- 6) aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams – projektavimo visiems (universalaus dizaino) principų taikymas, užtikrinant žmonių srautų judumą ir prieinamumą (pasiekiamumą);
- 7) vientisa architektūros idėja;
- 8) funkcionalios pastato struktūros kūrimas;
- 9) estetiškas aspektas;
- 10) sprendimų racionalumas, įvertinus statinio projektavimo ir realizavimo kainos santykio optimalumą.

12 straipsnis. Statinio architektūros ir urbanistinės idėjos

1. Šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytiems objektams pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą rengiami projektiniai pasiūlymai statinio architektūros idėjai išreikšti. Šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems objektams pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymą teritorijos vystymo koncepcijai suformuoti išreiškiama urbanistinė idėja. Projektinius pasiūlymus, teritorijos vystymo koncepciją turi pasirašyti atestuotas architektas kartu su bendraautoriais.

2. Projektiniai pasiūlymai statiniams, kuriems 50 ir daugiau metų ir kai juos numatyta griauti, siekiant statyti naują statinį, arba rekonstruoti, kai jų griovimui ar rekonstrukcijai raštu prieštarauja suinteresuotos visuomeninės organizacijos (organizacijos, atstovaujančios visuomenei ar jos daliai, kuriai daro arba gali daryti poveikį veiksmai (sprendimai) ar neveikimas architektūros srityje arba kuri yra suinteresuota architektūros srities vystymu), derinami tik gavus Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos išvadą, kad šiems pastatams nereikalinga teisinė apsauga. Apie numatomą šių statinių projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant projektinius pasiūlymus informuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu.

3. Projektiniai pasiūlymai statiniams, kai juos numatyta griauti, siekiant statyti naują statinį, arba rekonstruoti, ir kurių griovimui ar rekonstrukcijai raštu prieštarauja suinteresuotos visuomeninės organizacijos (organizacijos, atstovaujančios visuomenei ar jos daliai, kuriai daro arba gali daryti poveikį veiksmai (sprendimai) ar neveikimas architektūros srityje arba kuri yra suinteresuota architektūros srities vystymu), derinami, jei gauta regioninės architektūros tarybos ekspertų rekomendacija pritarti šiems pasiūlymams. Apie numatomą šių statinių projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant projektinius pasiūlymus informuojama vadovaujantis Lietuvos

Respublikos statybos įstatymu. Rekomendacijos išvados įvertinamos rengiant specialiuosius architektūros reikalavimus.

4. Projektiniai pasiūlymai ir teritorijos vystymo koncepcija teikiami savivaldybės vyriausiajam architektui pritarti.

5. Projektiniai pasiūlymai yra vienas iš dokumentų, kuriuo rekomenduojama vadovautis nustatant statinio projektavimo kainą.

13 straipsnis. Architektūrinių konkursų organizavimas

1. Architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų planavimo ar projektavimo atvejais turi būti rengiami architektūriniai konkursai (toliau – konkursas) geriausiai statinio architektūros idėjai, pateikiamai projektiniuose pasiūlymuose, ir (ar) urbanistinei idėjai, pateikiamai teritorijos vystymo koncepcijoje, išreikšti. Konkursai rengiami vadovaujantis šio įstatymo, Civilinio kodekso ir kitų įstatymų, jei juose numatytas reikalavimas tokius konkursus rengti, nuostatomis. Konkursų tikslas – siekti šių objektų architektūros kokybės, optimalaus kokybės ir kainos santykio.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais pripažįstami:

1) miestų teritorijų vystymo bendrosios kryptys;
2) miestų ir miestelių plėtrai bei savitumo išsaugojimui reikšmingų jų teritorijos dalių erdvinio vystymo kryptys;

3) statiniai (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nuolatos nedirba) miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse, registruotose Kultūros vertybių registre, ar centrinėse miestų dalyse, taip pat statiniai, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istoriškai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui;

4) valstybę, savivaldybes ir miestus reprezentuojanti architektūra Lietuvoje ir užsienio šalyse (paviljonai, ekspozicijos tarptautinėse parodose, valstybės diplomatinės atstovybės ir kiti);

5) restauruojami ir (ar) pritaikomi bei atkuriami nekilnojamojo kultūros paveldo objektai (statiniai) arba rekonstruojami ir statomi nauji statiniai kultūros paveldo objektų teritorijose;

6) statiniai teritorijų planavimo dokumentuose numatytais atvejais.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems objektams planuoti ar projektuoti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme apibrėžtos perkančiosios organizacijos, pirkdamos teritorijų planavimo ar statinio projektavimo paslaugas, turi vykdyti projektų konkursus statinio architektūros idėjai ar urbanistinei idėjai išreikšti, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems objektams projektuoti subjektai, neapibrėžti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme perkančiosiomis organizacijomis, siekdami įsigyti statinio projektą, turi vykdyti konkursus statinio architektūros idėjai išreikšti, kurių organizavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos architektų rūmai, suderinę su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyti subjektai, vykdydami konkursus, privalo pagal Lietuvos Respublikos architektų rūmų nustatytą tvarką parengti konkurso organizavimo sąlygas, raštu jas suderinti su Lietuvos Respublikos architektų rūmais iki konkursų vykdymo pradžios. Lietuvos Respublikos architektų rūmai konkurso sąlygas derina, jeigu jos neprieštarauja šio straipsnio 1 dalies nurodytiems konkursų rengimo tikslams ir architektūros kokybės siekiui, atsižvelgiant į šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytus architektūros kokybės kriterijus.

6. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti konkursai negali būti rengiami kartu su statybos rangos konkursais.

14 straipsnis. Architektūros plėtros kryptys

1. Architektūros plėtros krypčių tikslas – aukšta architektūros kokybė, kurianti kokybišką, harmoningą valstybės ir žmonių aplinką, skatinanti ekonomikos augimą ir kultūrinę pažangą, stiprinanti valstybės įvaizdį.

2. Architektūros plėtros kryptys:

1) siekti aukštesnės architektūros kokybės visuomeninių pastatų vystyme ir statyboje;

- 2) skatinti privataus sektoriaus poreikį architektūros kokybei;
- 3) siekti architektūros kokybės ir efektyvios statybos tarpusavio darnos;
- 4) siekti inovatyvios architektūros, sukuriančios sveiką, visuomenės gerovei palankią ir darnią aplinką;
- 5) planuojant teritorijas prioritetą skirti urbanistikos kokybei, statinių, gamtinio ir urbanistinio kraštovaizdžio dermei;
- 6) sudaryti geresnes sąlygas Lietuvos architektūros šalyje ir užsienyje propagavimui;
- 7) saugoti ir vystyti nekilnojamąjį architektūrinį, urbanistinį ir etnokultūrinį kultūros paveldą;
- 8) skatinti Lietuvos architektų profesinę veiklą;
- 9) stiprinti architektūros kokybės reikšmės suvokimą visuomenėje;
- 10) stiprinti architektūros studijų kokybę.

IV SKYRIUS

VALSTYBĖS, SAVIVALDYBIŲ IR KITŲ INSTITUCIJŲ AR ĮSTAIGŲ KOMPETENCIJA ARCHITEKTŪROS SRITYJE

15 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybės institucijų kompetencija architektūros srityje

1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:
  - 1) vadovaudamasi šio Įstatymo 14 straipsnyje nurodytomis architektūros plėtros kryptimis, formuoja teritorijų planavimo, urbanistikos, architektūros ir statybos politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;
  - 2) teikia rekomendacijas savivaldybėms architektūros srityje savivaldybės teritorijoje;
  - 3) valstybės biudžeto, įskaitant Europos Sąjungos finansinės paramos ir kitos gaunamos tarptautinės finansinės paramos lėšomis, finansuoja Įstatymo 14 straipsnyje nurodytų architektūros plėtros krypčių įgyvendinimą;
  - 4) tvirtina statinių projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijas, suderinusi su Lietuvos Respublikos architektų rūmais;
  - 5) atlieka kompetentingos institucijos funkcijas pripažįstant užsienyje įgytas architektų profesines kvalifikacijas Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka;
  - 6) atlieka kitas šiame ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose architekto profesinę veiklą, nustatytas funkcijas.
2. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, formuodama kultūros paveldo politiką, vadovaujasi šio įstatymo 14 straipsnyje nurodytomis architektūros plėtros kryptimis.
3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, formuodama formaliojo ir neformaliojo švietimo politiką, vadovaujasi šio įstatymo 14 straipsnyje nurodytomis architektūros plėtros kryptimis.

16 straipsnis. Savivaldybių kompetencija

1. Savivaldybių tarybos:
  - 1) užtikrina, kad tvirtinami savivaldybių strateginio planavimo dokumentai būtų parengti vadovaujantis šio įstatymo 14 straipsnyje nurodytomis architektūros plėtros kryptimis, kitomis šio Įstatymo nuostatomis;
  - 2) savivaldybių biudžetuose pagal jų kompetencijai priskirtas funkcijas numato ir tvirtina asignavimus šio įstatymo 14 straipsnyje nurodytų architektūros plėtros krypčių įgyvendinimui savivaldybių teritorijose.
2. Savivaldybės administracijos direktorius ir kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai, vadovaudamiesi savivaldybės strateginio planavimo dokumentais, įgyvendina šio

įstatymo 14 straipsnyje nurodytas architektūros plėtros kryptis savivaldybės teritorijoje, planuoja priemonės joms įgyvendinti.

3. Savivaldybės, vykdydamos jų kompetencijai priskirtas funkcijas, vadovaujasi šiuo įstatymu, kitais įstatymais ir teisės aktais, reglamentuojančiais veiklą, kuria turi teisę užsiimti architektai, siekia darnios aplinkos, atitinkančios šiame įstatyme nustatytus architektūros kokybės kriterijus, formavimo.

4. Šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų objektų planavimo ar projektavimo atvejais, vykdydamas šiame straipsnyje nustatytas funkcijas, savivaldybės administracijos direktorius teikia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos architektų rūmams ir regioninėms architektūros taryboms šių institucijų prašomą informaciją:

1) apie savivaldybės institucijų pagal kompetenciją nagrinėjamus fizinių ir (arba) juridinių asmenų pateiktus dokumentus, susijusius su sprendiniais architektūros, teritorijų planavimo, statybos ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityse;

2) apie savivaldybės institucijų pagal kompetenciją priimtus administracinius aktus architektūros, teritorijų planavimo, statybos ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityse, kurie nėra privalomai skelbiami pagal teisės aktus;

3) informaciją, reikalingą šiame įstatyme nustatytoms valstybės funkcijoms architektūros srityje vykdyti.

17 straipsnis. Architektų profesinė savivalda

Architektų profesinę savivaldą įgyvendina ir jų interesams atstovauja viešasis juridinis asmuo – Lietuvos Respublikos architektų rūmai, veikiantys pagal Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymą, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą ir kitus teisės aktus.

18 straipsnis. Regioninės architektūros tarybos

1. Architektūros, teritorijų planavimo, nekilnojamojo kultūros paveldo srities, kitiems su architektūros sritimi susijusiems klausimams nagrinėti, rekomendacijas teikti ir rengti pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms, priimančioms sprendimus, susijusius su architektūros sritimi, taip pat architektūros kokybės vertinimui steigiamos regioninės architektūros tarybos (toliau – Tarybos).

2. Tarybos sudaromos teritoriniu principu Lietuvos Respublikos apskrityse arba Lietuvos Respublikos architektų rūmų sprendimu sujungiant dviejose ar daugiau apskrityse.

3. Tarybą sudaro ne mažiau kaip 13 narių:

1) ne mažiau kaip 7 nariai išrenkami visuotiniame Lietuvos Respublikos architektų rūmų susirinkime iš Lietuvos Respublikos architektų rūmų narių;

2) 1 narys renkamas Lietuvos Respublikos architektų rūmų visuotiniame susirinkime iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos patvirtinto ekspertų sąrašo;

3) 1 narys renkamas Lietuvos Respublikos architektų rūmų visuotiniame susirinkime iš Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos atestuotų ekspertų sąrašo;

4) po 1 narį, baigusį universitetines architektūros krypties studijas ir vykdančią nuolatinę mokslinę pedagoginę architektūros srities veiklą, skiria Lietuvos Respublikos universitetinės aukštosios mokyklos, vykdančios architektūros studijų krypties programas;

5) 1 narys išrenkamas visuotiniame Lietuvos architektų sąjungos suvažiavime iš Lietuvos architektų sąjungos narių, vadovaujantis Lietuvos architektų sąjungos įstatais;

6) po 1 narį išrenka kitos architektūros srityje veikiančios Lietuvos Respublikos asociacijos;

7) 1 narį skiria pagal savo kompetenciją Lietuvos savivaldybių asociacija.

4. Tarybos sudėtis nustatoma kiekvienos Tarybos nuostatuose, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos architektų rūmų taryba. Tarybos nariai išsirenka tarybos pirmininką.

5. Tarybos vykdo šias funkcijas:

1) teikia rekomendacijas dėl architektūrinių, nekilnojamojo kultūros paveldo bei objektų, nurodytų šiame įstatyme, projektinių pasiūlymų, architektūrinių ir urbanistinių idėjų sprendinių, statinių architektūros atitikties architektūros kokybės reikalavimams ir kitais įstatymų, reglamentuojančių architekto profesinę veiklą, numatytais atvejais;

2) teikia rekomendacijas ir pasiūlymus suinteresuotų asmenų prašymu ar savo iniciatyva dėl kitų rengiamų ar įgyvendinamų teritorijų planavimo dokumentų ir statinių projektų sprendinių atitikties architektūros kokybės reikalavimams bei kitais architektūros kokybės klausimais;

3) bendradarbiauja su architektų profesinėmis asociacijomis, atitinkamomis užsienio valstybių ir tarptautinėmis institucijomis bei organizacijomis;

4) teikia rekomendacijas dėl apskrities teritorijoje rengiamų teritorijų planavimo dokumentų, statinio architektūros ir urbanistinės idėjų, projektinių pasiūlymų ar statinių architektūros atitikties architektūros kokybės reikalavimams teritorijų planavimo dokumentuose;

5) teikia savo veiklos metines ataskaitas Lietuvos Respublikos architektų rūmams;

6) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių veiklą, kuria turi teisę užsiimti architektai, nustatytas funkcijas.

6. Tarybas techniškai aptarnauja ir jų darbą organizuoja Lietuvos Respublikos architektų rūmai Tarybos veiklos nuostatuose nustatyta tvarka.

7. Tarybos turi teisę iš savo narių sudaryti *ad hoc* arba nuolatinės komisijas konkrečioms klausimams nagrinėti ar specialioms Tarybos uždavinims ir funkcijoms įgyvendinti, nustatyti jų funkcijas, darbo organizavimo ir priimamų sprendimų tvarką. Prireikus Tarybos savanoriškais pagrindais gali pasitelkti kitus specialistus ir ekspertus.

8. Tarybos su jos veikla susijusius klausimus nagrinėja ir priima sprendimus periodiškai šaukiamuose susirinkimuose jų veiklos nuostatuose nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

VIEŠOJO INTERESO GYNIMAS IR ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

19 straipsnis. Viešojo intereso gynimas

Jei yra pagrindas manyti, kad, vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, buvo pažeistas viešasis interesas vykdant architekto veiklą, Lietuvos Respublikos architektų rūmai dėl viešojo intereso gynimo turi teisę kreiptis į teismą.

20 straipsnis. Atsakomybė už įstatymo pažeidimus

Asmenys, pažeidę šį įstatymą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis. Įstatymo taikymas, įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Asmenų, baigusią ar pradėjusią universitetinės architektūros studijas Lietuvos Respublikos aukštosiose mokyklose iki šio įstatymo įsigaliojimo, rengimas prilyginamas šiame įstatyme nustatytiems architektų rengimo reikalavimams.

2. Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai netaikomi savivaldybių vyriausiesiems architektams, pradėjusiems eiti šias pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo išduoti architekto kvalifikacijos atestatai patvirtina šiame įstatyme nustatytą architekto kvalifikaciją – atestuotas architektas.

4. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2017 m. gegužės 1 d.

5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras, Lietuvos Respublikos architektų rūmai iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos priima ir pakeičia šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas
2016-06-15

Tiesos ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anulis
2016-06-14 25

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 25 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1. straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Parengiamuoju etapu planavimo organizatorius pagal nustatytus planavimo tikslus numato planuojamą teritoriją, parengia ir patvirtina planavimo darbų programą. Planavimo darbų programoje numatomi konkretūs planavimo uždaviniai, nurodoma, ar turi būti atliekami tyrimai, galimybių studijos, ar rengimo etapu bus rengiama teritorijos vystymo koncepcija (toliau – koncepcija) ir jai suformuoti išreikiama urbanistinė idėja, išskyrus atvejus, kai urbanistinė idėja atrinkta pagal šio straipsnio 3 dalį, ir ar numatoma atlikti koncepcijos nepriklausomą profesinį vertinimą. Koncepcija rengiama, kai numatomos teritorijų planavimo dokumentų sprendinių alternatyvos, taip pat kitais Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nustatytais atvejais. Šiuo etapu planavimo organizatorius viešai paskelbia apie priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios, planavimo tikslų ir planavimo darbų programą. Parengiamuoju etapu atliekami planuojamos teritorijos galimos taršos tyrimai, kai planuojama pramoninių teritorijų konversija, jeigu planavimo darbų programoje numatyta, atliekami kiti tyrimai, galimybių studijos. Be to, Vyriausybės nustatyta tvarka nustatoma, ar bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV).“

2. Pakeisti 25 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kiekviena kompleksinio teritorijų planavimo proceso etapo stadija gali būti pradedama tik užbaigus ankstesniąją. Savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalies bendrojo plano savivaldybės teritorijoje proceso rengimo etapo metu savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, turi pritarti kiekvienos šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytos rengimo etapo stadijos sprendiniams.“

2 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„41 straipsnis. Savivaldybių vyriausieji architektai

Savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų, atliekančių savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, kvalifikaciniai reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme.“

3 straipsnis. Įstatymo taikymas ir įsigaliojimas

1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, dėl kurių rengimo kreiptasi planavimo sąlygų, baigiami rengti, derinami, tikrinami ir tvirtinami pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą.

2. Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas
2016-06-15

Išvysčius ir patvirtinus
departamento direktoriaus
Egidijaus Anušio
2016-06-04 26

LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 25 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1. straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Parengiamuoju etapu planavimo organizatorius pagal nustatytus planavimo tikslus numato planuojamą teritoriją, parengia ir patvirtina planavimo darbų programą. Planavimo darbų programoje numatomi konkretūs planavimo uždaviniai, nurodoma, ar turi būti atliekami tyrimai, galimybių studijos, ar rengimo etapu bus rengiama teritorijos vystymo koncepcija (toliau – koncepcija) ir jai suformuoti išreikiama urbanistinė idėja, išskyrus atvejus, kai urbanistinė idėja atrinkta pagal šio straipsnio 3 dalį, ir ar numatoma atlikti koncepcijos nepriklausomą profesinį vertinimą. Koncepcija rengiama, kai numatomos teritorijų planavimo dokumentų sprendinių alternatyvos, taip pat kitais Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nustatytais atvejais. Šiuo etapu planavimo organizatorius viešai paskelbia apie priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios, planavimo tikslų ir planavimo darbų programą. Parengiamuoju etapu atliekami planuojamos teritorijos galimos taršos tyrimai, kai planuojama pramoninių teritorijų konversija, jeigu planavimo darbų programoje numatyta, atliekami kiti tyrimai, galimybių studijos. Be to, Vyriausybės nustatyta tvarka nustatoma, ar bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV).“

2. Pakeisti 25 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kiekviena kompleksinio teritorijų planavimo proceso etapo stadija gali būti pradedama tik užbaigus ankstesniąją. Savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalies bendrojo plano savivaldybės teritorijoje proceso rengimo etapo metu savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, turi pritarti kiekvienos šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytos rengimo etapo stadijos sprendiniams.“

2 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„41 straipsnis. Savivaldybių vyriausieji architektai

~~Savivaldybių administracijų valstybės tarnautojais, atliekančiais savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, numatytas šiame įstatyme ir kituose įstatymuose, turi teisę būti asmenys, turintys aukštąjį universitetinį meno studijų srities architektūros krypties ar lygiavertį aukštąjį universitetinį architektūrinį išsilavinimą ir 3 metų darbo stažą teritorijų planavimo ar ypatingų statinių projektavimo arba teritorijų planavimo valstybinės priežiūros srityse ir išmanantys teisės aktų, reglamentuojančių teritorijų planavimą, statinių projektavimą, statybą, teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą, nuostatas Savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų, atliekančių savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, kvalifikaciniai reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme.“~~

3 straipsnis. Įstatymo taikymas ir įsigaliojimas

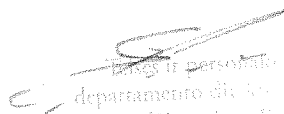
1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, dėl kurių rengimo kreiptasi planavimo sąlygų, baigiami rengti, derinami, tikrinami ir tvirtinami pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą.

2. Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas
2016-06-15

Išsės ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anušis
2016.06.14

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 31 dalį ir ją išdėstyti taip:

„31. **Projektiniai pasiūlymai** – pasiūlymai, kurių tikslas – išreikšti projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių idėją ir kurie pateikiami kaip informacija visuomenei apie numatomą statinių projektavimą bei gali būti naudojami specialiesiems architektūros reikalavimams, specialiesiems saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimams, specialiesiems paveldosaugos reikalavimams parengti.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 45 dalį ir ją išdėstyti taip:

„45. **Statinio architektas** – architektas, kuris yra konkretaus statinio, kaip architektūros kūrinio, autorius ir (arba) statinio projekto architektūrinės dalies vadovas. Statinio architektu gali būti ir fizinių asmenų grupė, sudaryta iš architektų.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 79 dalį ir ją išdėstyti taip:

„79. **Architektūra** – sritis, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme.“

4. Pakeisti 2 straipsnio 80 dalį ir ją išdėstyti taip:

„80. **Architektas** – fizinis asmuo, atitinkantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatytą apibrėžimą.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 81 dalį ir ją išdėstyti taip:

„81. **Architekto veikla** – Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatyta veikla.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. Esminiai statinio architektūros reikalavimai

1. Statinio architektūra turi būti tokia, kad:

1) neprieštarautų esminiams statinių reikalavimams, nustatytiems Reglamente (ES) Nr. 305/2011;

2) atitiktų Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatytus architektūros kokybės kriterijus;

3) atitiktų statinio paskirtį;

2. Už esminių statinio architektūros reikalavimų įgyvendinimą statinio projekte atsako statinio architektas.“

3 straipsnis. Įstatymo taikymas ir įsigaliojimas

1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti statinio projektai baigiami rengti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį statybos teisinį reguliavimą.

2. Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas

2016-06-15

Seimo kanceliarija
Parlamento direktorius
Egidijus Amulis
2016-06-14 29

LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 31 dalį ir ją išdėstyti taip:

„31. **Projektiniai pasiūlymai** – pasiūlymai, kurių tikslas – išreikšti projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių idėją ir kurie pateikiami kaip medžiaga projektuotojo parinkimo konkursui ir (ar) informacija visuomenei apie numatomą statinių projektavimą; bei gali būti naudojami specialiesiems architektūros reikalavimams, specialiesiems saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimams, specialiesiems paveldosaugos reikalavimams parengti.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 45 dalį ir ją išdėstyti taip:

„45. **Statinio architektas** – architektas, kuris yra konkretaus statinio, kaip architektūros kūrinio, autorius ir (arba) statinio projekto architektūrinės dalies vadovas. Statinio architektu gali būti ir fizinių asmenų grupė, **sudaryta iš architektų.**“

3. Pakeisti 2 straipsnio 79 dalį ir ją išdėstyti taip:

„79. **Architektūra** – ~~funkcinis erdvinis ir vizualiai suvokiamas meninis statinių, kraštovaizdžio ir teritorijų planavimo objektų formavimas~~ **sritis, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme.**“

4. Pakeisti 2 straipsnio 80 dalį ir ją išdėstyti taip:

„80. **Architektas** – fizinis asmuo, ~~baigęs universitetines menų srities architektūros krypties studijas ir įgijęs aukštąjį universitetinį išsilavinimą ar jam lygiavertį išsilavinimą~~ **atitinkantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatytą apibrėžimą.**“

5. Pakeisti 2 straipsnio 81 dalį ir ją išdėstyti taip:

„81. **Architekto veikla** – ~~veikla, kuri vykdoma turint architekto profesinę kvalifikaciją~~ **Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatyta veikla.**“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5 **straipsnis. Esminiai statinio architektūros reikalavimai**

1. Statinio architektūra turi būti tokia, kad:

1) neprieštarautų esminiams statinių reikalavimams, nustatytiems Reglamente (ES) Nr. 305/2011;

2) ~~statinys derėtų prie kraštovaizdžio~~ **atitiktų Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme nustatytus architektūros kokybės kriterijus;**

3) ~~atitiktų savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo) nustatytus specialiuosius architektūros reikalavimus, specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus ir specialiuosius paveldosaugos reikalavimus;~~

4) ~~3) atitiktų statinio paskirtį;~~

5) ~~neprieštarautų statinio inžinerinių sistemų ir technologinių inžinerinių sistemų reikalavimams.~~

2. Už esminių statinio architektūros reikalavimų įgyvendinimą statinio projekte atsako statinio architektas.“

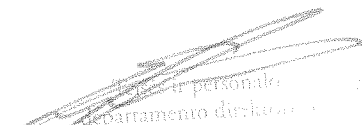
3 straipsnis. Įstatymo taikymas ir įsigaliojimas

1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti statinio projektai baigiami rengti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį statybos teisinį reguliavimą.
2. Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Trečiokas
2016-06-15

Asmeninio ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anušis
2016 06 14

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: **Lietuvos respublikos architektūros įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektai (toliau – Įstatymų projektai).**

Teisės akto projekto rengėjas: Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. D1-104 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-147 „Dėl darbo grupių sudarymo“ pakeitimo“ sudaryta darbo grupė Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektui parengti. Aplinkos ministerijos atstovai darbo grupėje: aplinkos ministro patarėjas Algirdas Žebrauskas, Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento direktorius Marius Narmontas, darbo grupės vadovo pavaduotojas, Teritorijų planavimo skyriaus vedėjas Rimantas Bėčius, Urbanistikos ir architektūros skyriaus vedėja Algimantė Treinienė, Teisės ir personalo departamento Teisėkūros skyriaus vedėja Irena Sabaliūtė. Darbo grupės vadovė aplinkos viceministrė Daiva Matonienė.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos: Nėra.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarpinstitucinio derinimo: Nėra.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Įstatymų projektai nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės aktų įgyvendinimas.		☐ tenkina ☐ netenkina
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leidiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Įstatymų projektuose nėra spragų ar nuostatų, leidiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktus.		☐ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir panašiai priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto	Įstatymo projekte nustatyta, kad architektus atestuoja Lietuvos Respublikos architektų rūmai (toliau – Rūmai) Lietuvos Respublikos įstatymuose, reglamentuojančiuose architekto profesinę veiklą, nustatytais atvejais, tvarka ir terminais. Rūmų sprendimas skundžiamas teismui teisės aktų nustatyta tvarka.		☐ tenkina ☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte nustatyti	Taip.		☐ tenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)			☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Taip.		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Neaktualu.		☐ tenkina ☐ netenkina
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Atestuotų architektų sąrašai skelbiami Rūmų interneto svetainėje. Rūmai yra atsakingi už atestuotų architektų sąrašo tvarkymą ir paskelbimą Rūmų vadovo nustatyta tvarka.		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Neaktualu.		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus	Architektų atestavimo komisija yra Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta tvarka sudaryta komisija. Ši komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais, teikia išvadą Rūmams dėl architektų kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo arba jų galiojimo panaikinimo. Atestavimo komisijų narių skaičius, skyrimo mechanizmas, kadencijų skaičius ir trukmė, veiklos pobūdis laiko atžvilgiu, individuali narių atsakomybė nėra įstatymų projektų reglamentavimo dalykas. Tai nustatoma įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Įstatymo projekte pateiktos nuorodos į įstatymus, kuriuose numatytos administracinės procedūros ir jų taikymo tvarka.		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Neaktualu.		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Įstatymo projekte pateiktos nuorodos į įstatymus, kuriuose numatytos administracinių procedūrų sprendimo priėmimo konkretūs terminai.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Įstatymo projekte pateiktos nuorodos į įstatymus, kuriuose tai numatyta		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Neaktualu.		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą,	Tai nėra Įstatymų projektų reglamentavimo dalykas.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)			
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės	Įstatymo projekte nustatyta, kad atestuotų architektų sąrašai skelbiami Rūmų interneto svetainėje.		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Įstatymo projekte nustatyta, kad asmenys, pažeidę šį įstatymą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra	Įstatymo projektuose tiesiogiai nenustatyta, tačiau pateiktos nuorodos į įstatymus, kuriuose nustatyti konkretūs atvejai, kai Rūmai gali sustabdyti ar panaikinti asmenų kvalifikacijos atestato galiojimą.		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Nėra.		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto
tiesioginis rengėjas:

Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo,
urbanistikos ir architektūros departamento
Urbanistikos ir architektūros skyriaus
vedėja Algimantė Treinienė
_____
(pareigos) (vardas ir pavardė)
Algimantė Treinienė 2016-06-14
(parašas) (data)

Teisės akto projekto
vertintojas:

Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo,
urbanistikos ir architektūros departamento
Urbanistikos ir architektūros skyriaus
vyr. specialistė Gintarė Dubickaitė
_____
(pareigos) (vardas ir pavardė)
G. Dubickaitė 2016-06-14
(parašas) (data)

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2016-06-22 Nr. (1.6.) 27-777

I 2016-06-15 Nr. (14-2)-D8-4742

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL IŠVADOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO IR TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 25 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO BEI STATYBOS ĮSTATYMO 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAMS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 78.1 papunkčio nuostatas, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo projektą (toliau – Projektas), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, teikia pastabas.

1. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 9 str. 2 d. teikiama nuoroda į Projekto 8 str. 1 d. nurodytus įstatymus, kuriuose nustatyta tvarka (žr., pavyzdžiui, Statybos įstatymo 10 str. 3 d., Teritorijų planavimo įstatymo 40 str. 3 d.) turėtų būti išduodami architekto kvalifikacijos atestatai (t. y. tokių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose ir turėtų būti įvardijami šių atestatų išdavimo būdai), reikėtų atsisakyti Projekto 9 str. 2 d. formuluotės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytu būdu“.

2. Aiškinamojo rašto nuostatos tikslintinos, atsižvelgiant į Projekto pakeitimus po ministerijų atstovų pasitarimo (pavyzdžiui, aiškinamojo rašto 4 skyriuje tikslintina formuluotė „viešąjį interesą teisme galinčius ginti subjektus, atsižvelgiant į tai, kad Projekto 19 str. nurodomas tik vienas subjektas – Lietuvos architektų rūmai, taip pat tikslintina formuluotė „profesinės patirties laikotarpis, reikalingas architekto kvalifikacijai įgyti, nustatytas <...> teisės aktuose“, atsižvelgiant į tai, kad, pagal Projekto 9 str., ši patirtis siejama su konkrečių įstatymų nustatytu teisiniu reguliavimu).

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Andrius Miliūnas, (8 5) 266 29 06, el. p. andrius.miliunas@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU
– PROJEKTAS NR. 1), LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO
ĮSTATYMO NR. I-1120 25 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2),
LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2 IR 5 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 3, VISI KARTU -
PROJEKTAI)
(TAP NR. 16-666, 16-668, 16-667) (TAIS NR. 15-7874(3), 15-7876(3), 15-7877(3))**

2016-05-10 Nr.NV-1474

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Projekto Nr. 1:

1. Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu aiškumo principu ir siekiant, kad teisinis reguliavimas būtų vientisas ir nuoseklus, svarstyтина, ar architektų atestavimo tvarka, atestatų išdavimo, jų sustabdymo, sustabdymo panaikinimo bei atestatų panaikinimo pagrindai ir kvalifikaciniai reikalavimai iš kitų įstatymų neturėtų būti perkelti į Projektą Nr. 1 (architektų veiklą reglamentuojantį ir teisinį reguliavimą susisteminantį teisės aktą).

2. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu Nr. 1 nustatomi nauji reikalavimai ūkio subjektams, Projekto Nr. 1 23 straipsnio 5 dalis tikslintina atsižvelgiant į Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalį. Tuo atveju, jeigu Projektų rengėjas manytų, kad yra pagrindas (svarbios priežastys) nukrypti nuo minėtame įstatyme nurodyto įstatymų įsigaliojimo termino, siūlytina pateiktą įsigaliojimo terminą (2017 m. sausio 1 d.) pagrįsti Projektų aiškinamajame rašte. Pažymėtina, kad nenurodžius svarbių priežasčių Projektų įsigaliojimo terminas turėtų būti nurodytas 2017 m. gegužės 1 d. arba atitinkamai vėlesnė data.

3. Konstitucinis Teismas 2015 kovo 5 d. nutarime yra pažymėjęs, kad Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta valstybės pareiga reguliuoti ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei, suponuoja reikalavimą įstatymų leidėjui, reguliuojant ūkinę veiklą, derinti įvairias konstitucines vertybes, saugomas pagal Konstitucijos 29, 46, 53, 54 straipsnius: asmens ūkinės veiklos laisvę ir iniciatyvą, sąžiningos konkurencijos laisvę, vartotojų interesų apsaugą, ūkinės veiklos subjektų lygiateisiškumą, žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą.

Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs ir tai, kad tam tikro teisinio reguliavimo nustatymas gali būti konstituciškai pateisinamas, jeigu yra siekiama užtikrinti konstituciškai pagrįstą visuotinai reikšmingą interesą, ir tik tiek, kiek to siekiama; išimtyms turi būti proporcingos siekiamam konstituciškai pagrįstam tikslui ir neriboti subjektų teisių daugiau, nei būtina užtikrinant konstituciškai pagrįstą visuotinai reikšmingą interesą (Konstitucinio Teismo 2005 m. gruodžio 12 d., 2009 m. kovo 2 d., 2013 m. gegužės 24 d. nutarimai).

Be to, Konstitucinis Teismas 2005 m. gegužės 13 d. nutarime yra nurodęs, kad Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalies formuluotė „valstybė reguliuoja ūkinę veiklą“ reiškia ne valstybės teisę savo nuožiūra administruoti visą ar tam tikrą ūkinę veiklą, bet jos teisę nustatyti ūkinės veiklos teisinį reguliavimą, t. y. ūkinės veiklos ribojimų (draudimų), sąlygų nustatymą, procedūrų reglamentavimą teisės aktuose, taip pat tokią ūkinės veiklos kontrolę, kuri yra grindžiama teisės aktuose nustatytais ūkinės veiklos ribojimais (draudimais), sąlygomis, procedūromis. Įstatyme nustatyti draudimai ir kiti reikalavimai turi būti pagrįsti, adekvatūs siekiamam tikslui, nediskriminaciniai, aiškiai suformuluoti.

Šiuo atveju Projekto Nr. 1 12, 13 ir 14 straipsniuose nustatomos sąlygos ir kompetencija Aplinkos ministerijai tvirtinti statinių projektavimo ir teritorijų planavimo dokumentų rengimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijas, pagal siūlomą teisinį reguliavimą sudarytų sąlygas projektavimo ir statybos darbų kainų reguliavimui, kas abejotina, ar yra suderinama su ūkinės veiklos laisve, sąžininga konkurencija ir konstituciškai pateisinama. Pažymėtina, kad iš sisteminės Projekto Nr. 1 analizės (Projekto Nr. 1 11 straipsnio 1 dalies 10 punkto, 12 straipsnio 5 dalies, 13 straipsnio 1 dalies) galima daryti prielaidą, kad kainų reguliavimas – viešiesiems ir privatiems subjektams būtų privalomas, tačiau tuo pačiu teisės aktą vadinant „rekomendacijomis“ sudaromas priešingas įspūdis – kad minėtos rekomendacijos (dėl šio dokumento pavadinimo) bus neprivalomos. Pažymėtina, kad pagal teismų praktiką – teisės aktas vadinamas „rekomendacijomis“ neturi privalomojo pobūdžio.

4. Svarstytina, ar pagrįstai fiziniams ir juridiniams asmenims, dalyvaujantiems sprendimų architektūros srityje svarstyme ir priėmime, Projekto Nr. 1 11 straipsnyje nustatoma pareiga vadovautis nustatytais architektūros kokybės kriterijais. Siūlytina arba sukonkretinti, kokie fiziniai ir juridiniai asmenys nurodomi šiam straipsnyje arba pagrįsti, kodėl tokiai plačiai grupei asmenų nustatoma pareiga vadovautis nurodytais kokybės kriterijais. Atkreiptinas dėmesys, kad minėtame straipsnyje nurodyti architektūros kokybės kriterijai yra specifiniai (reikalaujantys specialių žinių), todėl Projektą aiškinamajame rašte siūlytina pagrįsti, kad minėti asmenys turės galimybę į juos atsižvelgti ir jų laikytis (suvoks jų prasmę ir turinį). Atkreiptinas dėmesys, kad viešo svarstymo procedūrose gali dalyvauti ir suinteresuota visuomenė, jos organizacijos, kurios nebūtinai turės

šiam straipsnyje reikalaujamų turėti specialių žinių, todėl gali kilti pagrįstų abejonų dėl Projekto Nr. 1 11 straipsnio įgyvendinamumo.

Taip pat siūlytina tikslinti minėtą straipsnį išbraukiant žodžius „nustatytais atvejais“ kaip perteklinius arba atskirai, jeigu ne visais atvejais privaloma vadovautis architektūros kokybės kriterijais, nustatyti konkrečius atvejus, kada architektai privalo vadovautis šiam straipsnyje nurodytais architektūros kokybės kriterijais.

5. Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje yra konstatuota, kad tradiciškai aukštosios mokyklos autonomija suprantama kaip teisė savarankiškai nustatyti ir įtvirtinti įstatuose ar statute savo organizacinę ir valdymo struktūrą, ryšius su kitais partneriais, mokslo ir studijų tvarką, studijų programas, studentų priėmimo tvarką, spręsti kitus su tuo susijusius klausimus, taip pat kad yra tam tikros veiklos sritys, laisvos nuo vykdomosios valdžios kontrolės (Konstitucinio Teismo 1994 m. birželio 27 d., 2002 m. sausio 14 d., 2002 m. vasario 5 d., 2008 m. vasario 20 d. nutarimai). Atsižvelgiant į nurodytą Konstitucinio Teismo praktiką, svarstyтина, ar pagrįstai Projekto Nr. 1 6 straipsnio 3 dalyje studijų programos turės būti privalomai derinamos su Aplinkos ministerija. Tuo atveju, jeigu Projektą rengėjai manytų, kad toks reikalavimas yra būtinas, siūlytina minėto straipsnio reikalavimus pagrįsti Projektą aiškinamajame rašte. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Projekte Nr. 1 nėra įtvirtintų pagrindų, kuriais remiantis Aplinkos ministerija galėtų neduoti pritarimo, todėl toks Aplinkos ministerijos informavimas galėtų tapti formaliu. Be to, atsižvelgiant į Mokslo ir studijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, nustatantį, kad aukštosios mokyklos yra dviejų tipų: universitetai ir kolegijos, svarstyтина, ar Projekto Nr. 1 6 straipsnio 3 dalis neturėtų būti tikslinama.

6. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu aiškumo principu, architekto pareigos turėtų būti formuluojamos aiškiai, siūlytina tikslinti Projekto Nr. 1 5 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktus ir, pirma, įtvirtinti aiškius nusišalinimo pagrindus, vengiant neapibrėžtų vertinamo pobūdžio teiginių arba detalai atskleisti jų turinį (be visa kita, apibrėžti, kas laikytina neigiama įtaka), antra, tikslinti arba detalizuoti, kaip architektas turėtų „paisyti“ viešojo intereso arba pakeisti žodį „paisyti“ į aiškesnę formuluotę.

7. Siūlytina Projekto Nr. 1 4 straipsnio 1 dalyje vartojamą nuostatą – „vadovaujant atestuotam architektui“ atskleisti tarpusavio santykio tarp architekto ir atestuoto architekto teisių ir pareigų kontekste (kas už ką yra atsakingas, kieno atsakomybe bus atliekami veiksmai, vykdoma veikla).

8. Atsižvelgiant į Architektų rūmų įstatymo 9 straipsnyje įtvirtintą rūmų vadovo (pirmininko) kompetenciją (techninį-administracinį darbą), abejotina, ar pagrįstai Projekto Nr. 1 5 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatyta teisė jam tvirtinti Architektų paslaugų teikėjų etikos kodeksą. Svarstyтина, ar tokio dokumento neturėtų tvirtinti Rūmų narių susirinkimas. Nustatant siūlomą teisinį reguliavimą, jis turėtų būti suderintas su jau galiojančiais teisės aktais (Architektų rūmų

įstatymu). Be to, atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktai nenumato privalomos narystės, todėl svarstyti, ar Projekte Nr. 1 tokia pareiga galėtų būti taikoma visiems architektams.

9. Siūlytina atsisakyti Projekto Nr. 1 20 straipsnio arba jį iš esmės kleisti, nes dabar siūlomas teisinis reguliavimas yra ydingas dėl šių priežasčių: pirma, nėra aišku, kodėl įstatymu siekiama apriboti subjektų teisę (nes nurodomas baigtinis sąrašas subjektų, kurie turi tokią teisę) kreiptis į prokuratūrą, jeigu yra pagrindas manyti, kad buvo pažeistas viešasis interesas – nors kiti įstatymai, pavyzdžiui, Prokuratūros įstatymas, tokio apribojimo nenumato; antra, teisė kreiptis į prokuratūrą nesiejama su įstatymuose viešojo administravimo subjektams nustatytomis funkcijomis; trečia, viešojo intereso gynimo užtikrinimą atspindėtų ne formalus nurodymas tokios teisės, kurią ir taip institucijos turi pagal kitus įstatymus, bet suteikimas konkrečiai institucijai (ar institucijoms) ginti viešąjį interesą teisme pareiškiant ieškinį (skundą). Projektą rengėjui nusprendus suteikti įgaliojimus ginti viešąjį interesą teisme institucijai ar kelioms institucijoms, pavyzdžiui Aplinkos ministerijai ir Kultūros ministerijai, tokį pasirinkimą (poreikį) siūlytina detalai pagrįsti Projektą aiškinamajame rašte. Taip pat siūlytina įvardyti, kurioje srityje bus suteikiama teisė ginti viešąjį interesą (t. y. nurodyti, kad būtent architektūros srityje, privalomų reikalavimų laikymosi ar pan.) ir galbūt šias nuostatas perkelti į V skyrių.

10. Svarstyti, kokią pridėtinę vertę suteikia Projekto Nr. 1 V skyriaus nuostatos naujam teisiniui reguliavimui, kadangi jos savo esme nenustato naujų elgesio taisyklių, nereglamentuoja naujai ar kitaip teisinių santykių (žalos atlyginimo klausimus reglamentuoja Civilinis kodeksas, o atstovavimo valstybei ir Vyriausybei klausimai yra sureglamentuoti Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatyme). Dėl minėtų priežasčių siūlytina įvertinti minėtų nuostatų reikalingumą ir nenustačius specifinio teisinio reguliavimo – jų atsisakyti.

11. Vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 (toliau – Darbo reglamentas), 57.12 papunkčiu, Projektą aiškinamajame rašte turėtų būti pateikta informacija apie sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų įvertinimą Terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, jeigu teisės akto projekte yra apibrėžiamos sąvokos. Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reguliavimą, Projekte Nr. 1 pateiktos sąvokos (terminai) turėjo būti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įvertinti iki Projekto Nr. 1 pateikimo Vyriausybei ir įtraukti į Terminų banką. Be to, naujos sąvokos (terminai) atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 6.5 papunktį turėtų būti tikslios ir taisyklingos.

Atkreiptinas dėmesys, kad dalis Projekto Nr. 1 2 straipsnyje pateikiamų sąvokų (terminų) neatitinka Terminų banke nurodytų sąvokų (terminų) (jos Terminų banke įtvirtintos kitaip nei

nurodyta Projekto Nr. 1 2 straipsnyje), o dalis – iš viso nėra aprobuotos ir įtrauktos į terminų banką (pavyzdžiui, sąvoka urbanistinė idėja).

Vertinant pačias sąvokas, pastebėtina, kad Projektų aiškinamajame rašte nėra pagrįstos sąvokų apibrėžties ribos, todėl siūlytina tas sąvokas (pavyzdžiui, architektūra, urbanistika), kurios išplečiamos lyginant su nurodytomis tarptautinių žodžių žodynuose, pagrįsti.

Atsižvelgiant į Projekto Nr. 1 9 straipsnio 3 dalies nuostatas, nustatančias, kad Architektų rūmai vadovaudamiesi *kituose įstatymuose* nustatytais atvejais, tvarka ir terminais išduoda architekto kvalifikacijos atestatus, siūlytina tikslinti Projekto Nr. 1 2 straipsnio 3 dalį.

12. Projekte Nr. 1 nėra 3 straipsnio (kaip nėra ir III skyriaus), todėl siūlytina tikslinti straipsnių ir skyrių numeraciją, nurodyti minėto straipsnio pavadinimą.

13. Siūlytina pagrįsti Projektų aiškinamajame rašte Projekto Nr. 1 3 straipsnyje įtvirtintus architekto veiklos principus ir juos detalizuoti (atskleisti jų turinį).

14. Siūlytina pagrįsti Projektų aiškinamajame rašte Projekto Nr. 1 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto viešojo intereso apibrėžties tikslą, taip pat svarstyti, ar šios normos įgyvendinimas neturėtų būti detaliau reglamentuotas teisės akte.

15. Sistemiškai vertinant architekto veiklos principus, jo teises ir pareigas, susijusias su viešuoju interesu bei visuomenės informavimu ir konsultavimu, Projekto Nr. 1 3 straipsnio 3 dalis, manytina, yra nesuderinama su kitomis šio teisės akto nuostatomis, nes viena vertus, Projekte Nr. 1 yra įtvirtinama viešojo intereso apibrėžtis ir nustatomos architektui atitinkamos su tuo susijusios teisės ir pareigos, kita vertus – Projekto Nr. 1 3 straipsnio 3 dalis nurodo, kad viešasis interesas vykdant architekto veiklą bus įgyvendinamas per kitus teisės aktus (kas reiškia, kad to šis teisės aktas nereglamentuos, nors veiklos principuose ir architekto teisėse ir pareigose tai yra įtvirtinta). Be to, vertinant statinių projektavimą reguliuojančius teisės aktus, pažymėtina, kad juose nėra įtvirtinto absoliutaus viešumo principo, asmenys, suinteresuota visuomenė negali susipažinti su visa statinių projektavimo medžiaga (pagal Statybos įstatymo 32 straipsnį visuomenė informuojama tik apie numatomą visuomenei svarbių statinių projektavimą), todėl tokia nuoroda Projekto Nr. 1 3 straipsnio 3 dalyje yra ydinga. Tuo labiau, kad teritorijų planavimo viešinimo procedūros vykdomos jau rengiant teritorijų planavimo dokumentą ir už jas pagal Teritorijų planavimo įstatymą yra atsakingas planavimo organizatorius (31 straipsnio 2 dalis), bet ne architektas. Dėl minėtų priežasčių siūlytina atsisakyti Projekto Nr. 1 3 straipsnio 3 dalies, nes nustačius tokį teisinį reguliavimą nebus iki galo įgyvendinti teisės akte įtvirtinti architekto veiklos principai, jo pareigos, o viešojo intereso įgyvendinimo ir viešinimo procedūras siūlytina nustatyti atskiru straipsniu.

16. Tikslintinas Projekto Nr. 1 5 straipsnis, nes jo pavadinimas neatitinka jo turinio, t. y. siūlytina papildyti minėtą straipsnį nuostatomis dėl architekto atsakomybės, arba keisti straipsnio pavadinimą ir architekto atsakomybę sureglamentuoti atskirai.

17. Siūlytina įvertinti Projekto Nr. 1 9 straipsnio 3 dalyje vartojamus žodžius „tvarka ir terminais“. Svarstyti ar tvarka neapimtų žodžio „terminas“.

18. Projekto Nr. 1 9 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad Architektų rūmai užtikrina procedūrų, susijusių su teisės vykdyti atestuoto architekto veiklą įgijimu, atlikimą *elektroninėmis priemonėmis*, todėl siūlytina Projektų aiškinamajame rašte atskleisti, ar elektroninių priemonių diegimui ir su tuo susijusiai veiklai tikrai nereikės valstybės biudžeto lėšų, taip pat pateikti informaciją, ar tokia elektroninių priemonių sistema egzistuoja ir veikia, ar ją reikės dar įdiegti.

19. Atsižvelgiant į Projekto Nr. 1 9 straipsnio 3 dalį, svarstyti, ar Projekto Nr. 1 10 straipsnis yra šio įstatymo reguliavimo dalykas.

20. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. 1 11 straipsnio 9 punkte nurodomas formuluotes „statinio kontekstas“, „statinio vaizdas“, nes jų vartojimas teisės akte kelia tam tikrų abejonių dėl jų turinio (siūlytina tiksliau įvardyti, ką Projekto rengėjai norėjo tuo pasakyti – ar tai buvo norima pabrėžti statinio paskirtį, gretimybės, vizualizaciją ar kita?).

21. Vertinant Projekto Nr. 1 11 straipsnio 10 punktą, abejotina, ar architektūros kokybės kriterijus gali būti siejamas su projektavimo ir statybos kainos santykiu. Siūlytina šio kriterijaus atsisakyti, arba pagrįsti jo būtinumą bei atskleisti jo turinį.

22. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekte Nr. 1 nėra apibrėžta, kokia forma bus pateikiama statinio architektūros idėja, koks jos turinys, kokie dokumentai ar sprendiniai ją apibūdins (aprašomasis ar (ir) vizualinis-grafinis sprendinys). Projekto Nr. 1 12 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad projektiniuose pasiūlyimuose turi būti išreikšta statinio architektūros idėja, tačiau iš šios formulės nėra aišku, ar statinio architektūros idėja bus suprantama kaip projektinių pasiūlyimų nauja (ar esama) dalis ar patys projektiniai pasiūlymai. Siūlytina šiuo aspektu papildyti Projektą Nr. 1 ir (ar) Projektų aiškinamąjį raštą.

23. Projekto Nr. 1 12 straipsnio 2 ir 3 dalyse įvedamas naujas sąvokas – suinteresuota visuomenės organizacija ir suinteresuota visuomenė siūlytina formuluoti atsižvelgiant į Konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (kitai vadinama dar Orhuso konvencija) pateikiamą suinteresuotos visuomenės apibrėžimą.

24. Atsižvelgiant į Projekto Nr. 1 12 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytą teisinį reguliavimą, svarstyti, ar Projekto Nr. 1 12 straipsnyje neturėtų būti atitinkamai institucijai suteikti įgaliojimai įgyvendinamuoju teisės aktu nustatyti tvarką iki kada ir kaip suinteresuotos visuomenės organizacijos gali pareikšti prieštaravimus raštu.

25. Projekto Nr. 1 12 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga Regioninės architektūros tarybos ekspertams teikti rekomendacijas, tačiau iš nustatyto reguliavimo nėra aišku, ar reikės gauti visų (kiekvieno) eksperto rekomendacijas ar bendrai vieną rekomendaciją nuo minėtos tarybos. Nors minėtame straipsnyje Regioninės architektūros tarybos ekspertų pateikiama nuomonė įvardijama „rekomendacijomis“, tačiau iš teisinio reguliavimo išplaukia, kad jų išvados tapusios specialiųjų architektūros reikalavimų dalimi tampa privalomomis, todėl galėtų būti skundžiamos teismui. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekte Nr. 1 minimos tarybos nėra juridiniai asmenys, tačiau jų sprendimai (rekomendacijos, išvados, kurios bus privalomomis) galėtų būti skundžiami teismui, tokiu atveju, kiltų klausimas dėl komisijos (jos narių) atsakomybės, bylinėjimosi išlaidų padengimo (nors steigiamos atitinkamos tarybos, tačiau Projektą aiškinamajame rašte nurodoma, kad papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, kas reiškia, kad naujai įsteigtiems subjektams nebus numatytas joks finansavimas).

Siūlytina pagrįsti Projekto Nr. 1 12 straipsnio 5 dalies nuostatą dėl projektinių pasiūlymų privalomumo nustatant statinio projektavimo ir statybos kainą. Abejotina, ar valstybė gali nustatyti statinių projektavimo ir statybos kainas, kurių privalėtų laikytis (jomis vadovautis) statybos projektų vystytojas ir kiti statybų subjektai.

26. Abejotina, ar pagrįstai Projekto Nr. 1 13 straipsnio 2 dalyje taip plačiai ir bendrais bruožais nustatomi objektai, dėl kurių reikės vykdyti konkursus. Siūlytina peržiūrėti minėtą sąrašą ir atsisakyti neapibrėžtų objektų nurodymo, pavyzdžiui, gretimų miesto dalių ar teritorijų įvardijimo – kadangi „gretima“ teritorija galėtų būti suprantama subjektyviai ir teisės normos taikymas taptų komplikuoatas. Taip pat siūlytina įvertinti tam tikrų žodžių vartoseną, pavyzdžiui, pasiuntinybė, kurie nėra vartojami kituose įstatymuose, taip pat atsisakyti nuorodų į „išimtinis atvejus“ tuo atveju, jeigu jie šiame įstatyme nebus (ir nėra) įvardijami bei nebaigtinio sąrašo objektų, nurodant „kiti“.

27. Vertinant Projekto Nr. 1 13 straipsnio 5 dalyje numatytą pareigą konkurso organizavimo sąlygas raštu suderinti su Architektų rūmais iki konkurso vykdymo pradžios, pažymėtina, kad įstatymiškai nėra apibrėžta, kokiais pagrindais Architektų rūmai gali atsisakyti derinti, kas galėtų sudaryti sąlygas teisiniams ginčams kilti, o nesant įstatyminių atsakymo derinti pagrindų, Architektų rūmai neturėtų teisinio pagrindo nederinti, todėl siūlytina nustatyti sąlygas (atvejus), kuriems esant konkurso organizavimo sąlygos būtų nederinamos (atsisakoma derinti).

28. Siūlytina pagrįsti Projekto Nr. 1 13 straipsnio 6 dalyje įtvirtintas konkurso rūšis, ypač ribotą konkursą, nes nenustatant atvejų ir skaidrių procedūrų dėl kviestinių dalyvių, o ne viešo visų asmenų dalyvavimo, gali kilti klausimas dėl sąžiningumo ir skaidrumo principų užtikrinimo riboto konkurso atveju.

29. Siūlytina įvertinti Projekto Nr. 1 14 straipsnyje nustatyto teisinio reguliavimo poreikį. Svarstyтина, ar pagrįstai Vyriausybė turėtų tvirtinti valstybės politikos kryptis architektūros srityje, galbūt šios sritys galėtų būti įtvirtintos įstatyme arba jų galėtų būti atsisakoma. Tuo atveju, jeigu Projekto Nr. 1 14 straipsnio nuostatos nebūtų keičiamos, Projekto Nr. 1 23 straipsnyje turėtų būti nurodytos visos institucijos, kurios turės priimti įgyvendinamuosius teisės aktus (taigi ir Vyriausybė).

Nors minėto straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad Aplinkos ministerija rengia valstybės politikos architektūros srityje kryptis ir įgyvendinimo programas, tačiau Projektų aiškinamajame rašte prie numatomų parengti teisės aktų šie dokumentai nėra nurodomi, todėl kyla klausimas, kokius dokumentus Aplinkos ministerija rengs ir kodėl jie nėra nurodomi kaip privalomi parengti įgyvendinant šį įstatymą.

30. Siūlytina papildyti Projektų aiškinamąjį raštą nuostatomis dėl Projekto Nr. 1 14 straipsnio 3 dalyje nustatytos Kultūros ministerijos pareigos rūpintis architektūros skaida Lietuvoje ir užsienyje.

31. Svarstyтина, ar pagrįstai Projekto Nr. 1 14 straipsnio 4 dalyje yra numatyta Šveitimo ir mokslo ministerijos pareiga „užtikrinti“ atitinkamų studijų programų sudėtį.

32. Sistemiškai vertinant Projekto Nr. 1 nuostatas, ir atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodoma Projektų aiškinamajame rašte, papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, siūlytina atsisakyti Projekto Nr. 1 15 straipsnio kaip perteklinio, nes valstybės ir savivaldybių biudžetų formavimą ir išlaidų paskirstymą reglamentuoja kiti įstatymai, o minėtas straipsnis galėtų būti vertintinas kaip perteklinis, nesudarantis pridėtinės vertės teisiniam reguliavimui.

Projektų rengėjui nusprendus įtvirtinti finansavimo šaltinį, atsižvelgiant į Projekto Nr. 1 IV skyriaus pavadinimą, Projekto 15 straipsnio nuostatos turėtų būti iškelto į naują skyrių, taip pat tiksliai nurodant (įvardijant) kitų teisėtai gautų lėšų šaltinį.

33. Vertinant Projekto Nr. 1 17 straipsnio reguliavimą, pažymėtina, kad nėra aiškus santykis tarp respublikinės architektūros tarybos ir regioninės architektūros tarybos, taip pat nėra atribota jų kompetencija. Manytina, kad nepagrįstai norima steigti minėtas tarybas toms pačioms funkcijoms vykdyti (Projekto Nr. 1 17 straipsnio 11 dalis).

Atkreiptinas dėmesys, kad iš minėtame straipsnyje nurodytų tarybų formavimo principų nėra aišku, kokias teritorijas (administracinius susiskirstymus – pagal apskritis, savivaldybes ar kitu principu) apims regioninės architektūros tarybos, siūlytina šiuo aspektu papildyti Projektą Nr. 1.

Siūlytina atskleisti Projektų aiškinamajame rašte Projekto Nr. 1 17 straipsnio 13 dalies nuostatos dėl galimybės pasitelkti kitus specialistus ir ekspertus turinį tuo atžvilgiu, kad finansavimas tokių ekspertų ir specialistų pasitelkimui nėra numatomas.

34. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto Nr. 1 18 straipsnyje yra įtvirtintos naujos savivaldybių tarybų, administracijos direktoriaus ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų funkcijos, svarstyтина, ar pagrįstai jų įgyvendinimui nėra skiriama valstybės biudžeto lėšų, tuo labiau, kad pagal Konstituciją įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų yra neskiriama arba skiriama nepakankamai (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Taigi, svarstyтина, ar naujų funkcijų valstybės ir vietos savivaldos institucijoms nustatymas nesuponuoja, kad minėtų funkcijų vykdymui turėtų būti skiriamas finansavimas (perskirstomos biudžeto lėšos) arba tokio teisinio reguliavimo turėtų būti atsisakoma.

Be to, sistemiškai vertinant teisės akto nuostatos Projekto Nr. 1 18 straipsnis turėtų būti dėstomas po 14 straipsnio arba į jį integruojamas.

35. Siūlytina pagrįsti Projekto Nr. 1 18 straipsnio 4 dalies būtinumą (reikalingumą), nes informacijos keitimąsi (tarnybinę pagalbą) reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas. Jeigu Projektą rengėjas manytų, kad šios nuostatos yra būtinos, be nurodyto pagrindimo, siūlytina detaliau projekte Nr. 1 nurodyti kokiais dokumentais turėtų keistis (pateikti) institucijos (siūlytina, neminėti tų teisės aktų, kurie yra skelbiami viešai).

36. Sistemiškai vertinant teisės akto nuostatos ir atsižvelgiant į Projekto Nr. 1 19 straipsnio turinį, minėtas straipsnis turėtų būti perkeltas į II skyrių.

37. Siūlytina atskleisti Projekto Nr. 1 19 straipsnio 2 dalies 6 punkte savivaldybės vyriausiajam architektui nustatytą pareigą dalyvauti žemės tvarkymo procesuose.

38. Svarstyтина, ar pagrįstai Projekto Nr. 1 19 straipsnio 3 dalyje nustatomas įpareigojimas „savivaldybėms“, tuo labiau, kad iš minėtos formuluotės nėra aišku, kas šią pareigą turės įgyvendinti – koks viešojo administravimo subjektas (savivaldybės taryba, meras, administracijos direktorius ar kitas asmuo). Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nėra nustatyta konkrečiam subjektui atsakomybė už šios pareigos nevykdymą.

39. Atsižvelgiant į tai, kad Projektą rengėjai nurodo teisiniu reguliavimu siekiamą tikslą – siekti architektūros kokybės, svarstyтина, ar Projekto Nr. 1 23 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurias netaikomi šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai savivaldybių vyriausiesiems architektams, pradėjusiems eiti šias pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo, yra pagrįstos. Siūlytina apsvarstyti tik dalies kvalifikacinių reikalavimų netaikymo galimybę.

40. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Seimo statuto 135 straipsnio 3 dalies 8 punktą inkorporuotinais į teisinę sistemą teisės aktais laikytini tik įstatymai, susiję su teikiamais įstatymų projektais, siūlytina atitinkamai tikslinti Projektą aiškinamąjį raštą dėl inkorporuotinių ir įgyvendinamųjų teisės aktų nurodymo. Pažymėtina, kad įgyvendinamaisiais teisės aktais,

atsižvelgiant į Seimo statuto 135 straipsnio 3 dalies 11 punktą, laikytini visi kiti (Vyriausybės ir žemesnio lygmens) teisės aktai.

Dėl Projekto Nr. 2:

41. Siūlytina atskleisti Projektų aiškinamajame rašte daromų pakeitimų esmę.

42. Projekto Nr. 2 1 straipsnis turėtų būti numeruojamas nuosekliai (iš eilės).

43. Projekto Nr. 2 ir Nr. 3 įsigaliojimas turėtų būti suderintas su Projekto Nr. 1 įsigaliojimu (atsižvelgiant į 39 pastabą).

Dėl Projekto Nr. 3:

44. Svarstyтина, ar pagrįstai Projekto Nr. 3 1 straipsnyje projektiniai pasiūlymai pagal siūlomą apibrėžimą galės apimti tik pasiūlymus, kurie būtų pateikiami kaip informacija apie numatomą statinių projektavimą. Svarstyтина, ar toks alternatyvos įvedimas nesudarys blogesnį visuomenės informavimą ir nesumažins domėjimąsi projektuojamais statiniais. Tuo atveju, jeigu Projektų rengėjas manytų, kad toks pakeitimas yra būtinas, siūlytina jį pagrįsti Projektų aiškinamajame rašte arba išbraukti jungtuką „ar“.

45. Vertinant Projektų rengėjo teikimą pateikiamą informaciją dėl Projektų derinimo, pažymėtina, kad vadovaujantis Darbo reglamento 59 punktu Projektų rengėjas privalėjo parengti derinimo pažymą, o ne argumentus pateikti Projektų aiškinamajame rašte tuo atveju, jeigu buvo nuspręsta į suinteresuotų institucijų ir kitų asmenų pateiktus pasiūlymus ir pastabas neatsižvelgti.

Teisės taikymo skyriaus vedėjas

Dainius Petravičius

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2016-06-29

Dėl Architektūros įstatymo projekto ir Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 25 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo (TAP-16-6653) projektų, 15-7873(5)

Pranešėjas: Aplinkos ministras K. Trečiokas

Dalyvauja: Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento Teritorijų planavimo skyriaus vedėjas Rimantas Bėčius.

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenienė

2016-05-11

[Signature]

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p>2016-05-17; 2016-06-07 (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlyti AM įvertinti FM, TM, ŪM, Vyriausybės kanceliarijos TD ir Ekonomikos pažangos departamento Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus pastabas. 2. Patikslintą projektą svarstyti MAP'e. <p>(2016-05-17)</p> <p><i>1. Pasiūlyti AM įvertinti ŪM, TM ir TD pastabas.</i> <i>2. Patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B salyje.</i> (2016-06-07)</p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p> <p><i>[Faint handwritten notes]</i></p>